

PKF Wallast **Adviesreeks**

Fiscaal vriendelijk beleggen

Fiscaal vriendelijk beleggen

door

Mr. drs. R.T.E. (René) van Dijk RA RV

Mr. W.J.G. (Wim) Hagens

J.H.W. (Hans) van Hamersveld RA

Mr. J.D. (Jan) Roeland

Drs. A.T. (Andor) Valkenburg

Mr. A.F. (Frenk) van Vliet

C.H.C. (Cynthia) van Vugt AA

Oktober 2014

Foto cover: Johannes Vermeer, *Meisje met de parel*, ca. 1665

De auteur(s) en de uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Toch kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen. Daarnaast wijzen wij de lezer van deze uitgave erop dat het onverstandig is zonder overleg met een ter zake kundige (belasting)adviseur enkel op basis van deze uitgave stappen te ondernemen.

Alle rechten voorbehouden. Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm, enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s) en/of PKF Wallast. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h tot en met 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (Postbus 3060 2130 KB Hoofddorp).

Inhoud

Inleiding

1 Beleggen vanuit privé

1.1	Inleiding	6
1.2	Beleggen in Box 1	6
1.3	Beleggen vanuit privé in Box 2	7
1.4	Beleggen vanuit privé in Box 3	7
1.5	Groen beleggen	9
1.5.1	Inleiding	9
1.5.2	Groene beleggingen	9
1.5.3	Fiscale faciliteiten voor groen beleggen	9
1.5.4	Vermogenstoets in diverse regelingen	11
1.5.5	Sociaal-ethische beleggingen	11

2 Beleggen vanuit de B.V.

2.1	Inleiding	12
2.2	Beleggen in de B.V. of beleggen in privé?	12
2.3	Omslagpunt	12
2.4	Dividend uitkeren	14
2.5	Gebruikmaken van de tijdelijke verlaging van het AB-tarief van 25% naar 22%	15
2.6	Geld lenen van de eigen vennootschap	15
2.7	Rekening-courant met de eigen B.V.: € 17.500-grens	19
2.8	Geld lenen van de eigen vennootschap voor de eigen woning	19
2.9	Rentevoordeel op inlenen bij B.V. en uitlenen aan bank niet belast in Box 1 voor DGA	21
2.10	Geld lenen aan de eigen vennootschap	22

3 De vrijgestelde beleggingsinstelling

3.1	Inleiding	24
3.2	Eisen vrijgestelde beleggingsinstelling	24
3.3	(Afsplitsing B.V.	25
3.4	Beleggingsalloctie	26

4 Het stemrechtloze aandeel

4.1	Inleiding	29
4.2	Stemrechtloos aandeel	29
4.3	Nieuwe organen	30
4.4	Verplichtingen voor aandeelhouders	30
4.5	Overdracht van aandelen	30
4.6	Mogelijkheden met stemrechtloos aandeel	31

5	Opties	
5.1	Optiestructuur in hoofdlijnen	32
5.2	Gevolgen in privé	32
5.3	Gevolgen voor de B.V.	32
5.4	Risico's	33
5.5	Implementatie van de optiestructuur	34
6	Enige estateplanningaspecten	
6.1	Inleiding	35
6.2	Beleggen in vastgoed: estateplanningaspecten	35
7	Herkwalificatie en renteaftrekbeperkingen	
7.1	Inleiding	38
7.2	Lening fiscaal herkwalficeren als kapitaal	38
7.3	Kapitaal fiscaal herkwalficeren als lening	38
7.4	Onzakelijke lening	40
7.5	Renteaftrekbeperkingen	42
8	De hypotheek eigen woning	
8.1	Inleiding	46
8.2	Boeterente	46
8.3	Rentevoortbetaling en lagere rente	47
8.4	Nieuwe woning en oude woning	47
9	Internationale aspecten	
9.1	Inleiding	48
9.2	In privé in het buitenland beleggen	48
9.3	Vanuit een Nederlandse vennootschap in het buitenland beleggen	49
9.4	Vanuit een buitenlandse vennootschap in het buitenland beleggen	50

Inleiding

Deze uitgave in de PKFWallast Adviesreeks “Fiscaal vriendelijk beleggen” maakt deel uit van een drieluik: “Fiscaal vriendelijk belonen”, “Fiscaal vriendelijk beleggen” en “Fiscaal vriendelijk ondernemen”. De boeken zijn geschreven ter gelegenheid van de avond, die onze organisatie in oktober 2014 heeft georganiseerd in het Mauritshuis te Den Haag.

“Fiscaal vriendelijk beleggen” gaat in op de mogelijkheden om beleggen op een fiscaal vriendelijke manier vorm te geven, waarbij ook stilgestaan wordt bij de (bijzondere) positie van de directeur-grootaandeelhouder.

Deze uitgave is tot stand gekomen met bijdragen van mr. drs. R.T.E. (René) van Dijk RA RV (vestiging Delft), mr. W.J.G. (Wim) Hagens (vestiging Rotterdam), J.H.W. (Hans) van Hamersveld RA (vestiging Woerden), mr. J.D. (Jan) Roeland (vestiging Amsterdam), drs. A.T. (Andor) Valkenburg (vestiging Amsterdam), mr. A.F. (Frenk) van Vliet (vestiging Woerden) en C.H.C. (Cynthia) van Vugt AA (vestiging Delft).

Mochten onderwerpen in deze uitgave aanleiding geven tot verder overleg, dan kunt u uiteraard contact opnemen met uw adviseur of één van de schrijvers van deze uitgave. Wellicht dat deze uitgave u in ieder geval verder brengt op de zoektocht naar een optimale beleggingsvorm.

Wij wensen u veel leesplezier.

René van Dijk

Wim Hagens

Hans van Hamersveld

Jan Roeland

Andor Valkenburg

Frenk van Vliet

Cynthia van Vugt

1 Beleggen vanuit privé

1.1 Inleiding

In de inkomstenbelasting kent men het boxenstelsel. Er zijn drie verschillende boxen, in iedere Box wordt het vermogen op een andere wijze belast. Hoe men zijn of haar vermogen zal beleggen, is dan ook afhankelijk van de tarieven, de aftrekposten, de vrijstellingen en de mogelijkheden om de belastingdruk op het rendement te kunnen verlagen.

In Box 1 worden inkomsten uit woning en werk verantwoord, in Box 2 zijn inkomsten uit aanmerkelijkbelangaandelen belast en in Box 3 de overige vermogensbestanddelen. De tarieven variëren en kunnen als volgt worden samengevat (alle genoemde tarieven, grens- en/of drempelbedragen zijn uit 2014):

- Box 1: progressief tarief, van 36,25% tot 52%.
- Box 2: 25% (maar eerst belast in de B.V. tegen 2025%, dus effectief 4044%).
- Box 3: 30% over een fictief rendement van 4% = 1,2% over de waarde van de vermogensbestanddelen.

In dit hoofdstuk zal iedere Box de revue passeren met een voorbeeld:

Men heeft naast loon en eigenwoningaftrek, per saldo € 60.000, nog een bedrag van € 100.000 over, deze wil men beleggen in privé, tegen een rendement van 5%. Wat zijn de mogelijkheden?

1.2 Beleggen in Box 1

De inkomsten uit woning en werk worden in Box 1 belast tegen het progressief tarief, verdeeld in vier schijven, hoe hoger de inkomsten hoe hoger het tarief. Er wordt nog onderscheid gemaakt in of men wel of niet de AOWleeftijd heeft bereikt. Bij het bereiken van de AOWleeftijd hoeft men geen AOWpremie meer te betalen en zijn de tarieven in de onderste schijven lager.

Inkomsten in Box 1 - tot AOW-leeftijd (2014)

IB-schijf 1: t/m € 19.645	36,25%
IB-schijf 2: € 19.646 t/m € 33.363	42,00%
IB-schijf 3: € 33.364 t/m € 56.531	42,00%
IB-schijf 4: vanaf € 56.532	52,00%

Voorbeeld beleggen in Box 1:

Men heeft € 100.000 over en leent deze uit aan de B.V., waarin men een aanmerkelijk belang heeft, de inkomsten hieruit zijn belast in Box 1, dit heet ter beschikking stellen van vermogen. Het rendement over dit vermogen, de rente op de lening is jaarlijks € 5.000. Deze wordt aangegeven als inkomsten uit ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen en is belast tegen het progressief tarief. Bij een totaal belastbaar inkomen van € 56.532 of meer bedraagt de belasting € 2.600.

Wanneer is beleggen in Box 1 interessant?

Als er sprake is van een laag belastbaar inkomen Box 1 is beleggen in Box 1 interessant, want zoals gezegd: hoe lager het inkomen, hoe lager het tarief. Bij bijvoorbeeld een hoge aftrek aan hypotheekrente kan het zijn dat bij beleggen in Box 1 het rendement in de lagere schijven valt (in de eerste schijf betaalt men voor het rendement van € 5.000 een bedrag van € 1.813).

Ook bij nog verrekenbare verliezen kan de belasting over het rendement bij beleggen in Box 1 laag uitvallen.

Verlagen van Box 1-inkomen?

Box 1-inkomen verlagen is niet zo gemakkelijk, gezien het feit dat dit bestaat uit inkomsten uit woning en arbeid, waaronder ook het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen hoort. Bij verhuur van onroerend goed in privé aan de eigen vennootschap vallen de huurinkomsten in Box 1, maar ook de kosten met betrekking tot deze huurinkomsten kunnen aftrekbaar zijn. Te denken valt aan opstalverzekering, onroerendzaakbelasting en groot onderhoud.

Het verlagen van Box 1-inkomen kan bijvoorbeeld door een hoge rente te betalen op een hypothecaire lening, verstrekt door de B.V. Ook is het mogelijk de lening (deels) af te lossen, waarvoor een boeterente betaald moet worden, die aftrekbaar is in Box 1.

1.3 Beleggen vanuit privé in Box 2

De inkomsten uit aanmerkelijk belang worden belast in Box 2. Er is sprake van een aanmerkelijk belang als men (al dan niet samen met de partner) direct of indirect tenminste 5% van de aandelen, opties of winstbewijzen houdt in een vennootschap.

Als belaste voordelen uit aanmerkelijk belang kunnen worden genoemd: dividend of het voordeel uit de verkoop van deze aandelen.

Voorbeeld beleggen in Box 2:

Men heeft € 100.000 over en deze stort men als agio in de B.V., waarin men een aanmerkelijk belang heeft. Het rendement over het gestorte geld zal eerst tegen het vennootschapsbelastingtarief worden belast en daarna tegen het tarief van Box 2. Bij een rendement van 5% (€ 5.000) is dan 20% (bij een winst minder dan € 200.000) verschuldigd. Als men daarna het geld uit de vennootschap wil halen (dividenduitkering) is nog eens 25% belast in Box 2, totaal € 2.000.

Als er sprake is van een vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI), is alleen inkomstenbelasting verschuldigd (zie ook hoofdstuk VBI).

Wanneer is beleggen in Box 2 interessant?

De verliezen in Box 2, bijvoorbeeld door de rente op de financiering van aandelen, zijn in principe alleen verrekenbaar met de inkomsten in Box 2. Mochten er dus nog verliezen in Box 2 zijn, dan is beleggen in Box 2 zeker interessant, ook gezien het feit dat de verliezen slechts verrekenbaar zijn in de periode dat er een aanmerkelijk belang is. Het verlies van het boekjaar kan worden verrekend met de winst over het voorgaande jaar en de winsten over de komende negen jaar. Onder bepaalde voorwaarden kan nog "verrekening" van het verlies plaatsvinden, nadat er geen sprake meer is van een aanmerkelijk belang (verlies omzetten in een belastingkorting).

Voor 2014 is het tarief van Box 2 eenmalig verlaagd naar 22% tot een belastbaar inkomen van € 250.000 per persoon. Het verlaagde tarief geldt voor reguliere voordelen en vervreemdingsvoordelen, dus zowel voor dividend op aandelen als voor verkoop van aandelen, maar ook voor fictieve vervreemding (overlijden). Het inkomen uit aanmerkelijk belang kan over de partners verdeeld worden. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen het soort inkomen.

1.4 Beleggen vanuit privé in Box 3

De overige inkomsten zijn belast in Box 3, ook wel genoemd de inkomsten uit sparen en beleggen. Het vermogen, dat belast wordt in Box 3, is het verschil tussen de waarde van de bezittingen en de waarde van de schulden per 1 januari van het jaar waarover aangifte wordt gedaan. Voor het belasten van het vermogen wordt ervan uitgegaan dat het rendement op dit vermogen 4% bedraagt (forfaitair rendement). Over dit rendement is dan 30% aan belasting verschuldigd. Per saldo betaalt men dan 1,2% over de grondslag sparen en beleggen.

Voorbeeld beleggen in Box 3:

Men heeft € 100.000 over en belegt dit in aandelen. Het rendement wat hierop wordt behaald, is niet van belang voor de belasting over dit vermogen, belast is het forfaitaire rendement van 4% (€ 4.000) tegen 30%, totaal € 1.200.

Wanneer is beleggen in Box 3 interessant?

Het meest voor de hand liggende antwoord is: Bij weinig vermogen. Er geldt namelijk nog een vrijstelling voor de eerste € 21.139 aan vermogen per persoon, bij fiscale partners € 42.278.

Als het vermogen boven deze vrijstelling uitkomt, dan kan worden gedacht aan het afbetalen van kleine schulden, schenkingen of het beleggen in maatschappelijke beleggingen.

Ook kan worden gedacht aan het beleggen in panden in het buitenland of beleggen in vrijgestelde vermogensbestanddelen, zoals kunst of klassieke auto's.

De waarde van de panden in het buitenland zijn vrijgesteld in Box 3 (voorkomen van dubbele heffing).

Verlagen van Box 3-inkomen?

- Afbetalen van kleine schulden: Een schuld minder dan € 2.900 verlaagt niet de grondslag voor sparen en beleggen (deze drempel van schulden wordt in eerste instantie van het totaal aan schulden afgetrokken).
- Het doen van schenkingen: Niet alle schenkingen zijn belast, bijvoorbeeld aan kinderen de eerste € 5.229 per jaar. Er kan een eenmalige onbelaste schenking worden gedaan aan een kind van 18 tot en met 39 jaar van € 25.096. Deze regeling geldt ook voor kinderen ouder dan 39 jaar, maar met een fiscale partner jonger dan 40 jaar. De genoemde eenmalige schenking kan worden verhoogd tot € 52.281 in 2014, als het kind het geld gaat gebruiken voor de financiering van een studie of voor de aankoop van een eigen woning of een verbouwing daarvan. Daarnaast is er nog de mogelijkheid om de onbelaste schenking uit te breiden naar maximaal € 100.000 voor een eigen woning, dit betreft een tijdelijke verruiming en geldt tot 31 december 2014. Een voorwaarde is dan dat deze schenking gedaan wordt voor de eigen woning, namelijk voor aankoop van, voor verbetering of onderhoud van of ter aflossing van een hypotheekschuld van de eigen woning. Deze schenking kan ook naar anderen dan kinderen gedaan worden. Wordt een schenking gedaan binnen 180 dagen vóór het overlijden van de schenker, dan wordt die schenking bij de erfenis van de ontvanger opgeteld. Erfbelasting wordt dan betaald over het totale bedrag van de erfenis en de schenking, maar als er bij de schenking een beroep is gedaan op de eenmalige verhoogde vrijstelling, dan is de 180 dagenregeling niet van toepassing. Deze regeling is ook niet van toepassing:
 - als de verkrijger inkomstenbelasting over de schenking betaalt
 - als de schenking is gedaan vanwege een morele verplichting
 - als de schenkbelasting in verband met een beroep op de hardheidsclausule is kwijtgescholden.
- Voor het beleggen in maatschappelijke beleggingen geldt een extra vrijstelling van de vermogensrendementsheffing van € 56.420.
- Het doen van een gift kan fiscaal aftrekbaar zijn (in Box 1), deze moet wél aan bepaalde voorwaarden voldoen en deze verlaagt het Box 3 inkomen.

1.5 Groen beleggen

1.5.1 Inleiding

Een mogelijkheid om de Box 3heffing te verlagen, is gelden te beleggen in groenfondsen. Immers van de vermogensrendementsheffing, oftewel de Box 3heffing, zijn vrijgesteld groene beleggingen tot een gezamenlijk maximum van € 56.420 (2014). Als de belastingplichtige het hele jaar dezelfde fiscale partner heeft, geldt een gezamenlijke vrijstelling voor groene beleggingen van € 112.840 (2014).

Merk op dat de naam weliswaar "groen beleggen" is, maar dat beleggen in deze breed wordt opgevat in die zin, dat spaarrekeningen en spaardeposito's ook kunnen kwalificeren.

1.5.2 Groene beleggingen

Groene beleggingen zijn beleggingen in fiscaal erkende groene fondsen. De Belastingdienst publiceert de erkende groenfondsen op haar website. Erkende groenfondsen zijn nu (2014): ABNAMRO Groenbank B.V., ASN Groenprojectenfonds, ING Groenbank N.V., Rabo Groen Bank B.V., Stichting Groenfondsen, Triodos Groenfondsen N.V.

Deze lijst wordt gepubliceerd met het oog op de uitvoerbaarheid en de controleerbaarheid. Het doel en de feitelijke werkzaamheden van deze groenfondsen moeten hoofdzakelijk (fiscale terminologie voor tenminste 70%) bestaan uit het direct of indirect beleggen van vermogen in projecten of categorieën projecten, die in het belang zijn van het milieu, waaronder ook natuur en bos worden begrepen. Dit kunnen zowel in Nederland en op Curaçao, SintMaarten, Bonaire, SintEustatius, Saba of Aruba gelegen projecten zijn, zowel als in ontwikkelingslanden gelegen projecten.

1.5.3 Fiscale faciliteiten voor groen beleggen

Voor groene beleggingen bestaan anno 2014 twee fiscale faciliteiten.

Ten eerste is er een extra vermogensvrijstelling in Box 3. Deze vrijstelling bedraagt € 56.420 (of € 112.840 voor fiscale partners).

Ten tweede is er een extra heffingskorting ter grootte van 0,7% van de waarde van de groene beleggingen, die in Box 3 onder de vrijstelling vallen (2014).

De achtergrond voor deze faciliteiten was dat het rendement, dat op dit soort beleggingen behaald wordt, dikwijls lager is dan op een normale belegging. De twee fiscale faciliteiten beogen, naast de groene aspecten, een extra financiële stimulans te geven. De twee hierna komende voorbeelden laten zien dat groen beleggen, met deze twee faciliteiten, zeker aantrekkelijk kan zijn, ook gezien het lage rendement dat men heden ten dage op een gewone spaarrekening krijgt.

Als groene beleggingen gefinancierd worden met een geldlening, vormt deze geldlening een normale Box 3 schuld.

Zie voorbeeld 1a ter illustratie van het (mogelijke) voordeel van het beleggen in groenfondsen:

Stel de bekende heer X met zijn echtgenote Y hebben een gezamenlijk Box 3-vermogen van € 100.000.

Als zij dit geld op gewone spaarrekeningen hebben staan, zouden zij een Box 3-heffing betalen van (€ 100.000 / vrijgesteld vermogen (2*€ 21.139) * 1,2% =) € 693.

Stel nu dat zij € 50.000 in een groenfonds hebben zitten. Hun vermogen blijft dan onveranderd € 100.000, maar op peildatum werkt de Box 3heffing nu als volgt.

Zoals we hiervoor gezien hebben, zijn groenbeleggingen voor Box 3 vrijgesteld tot een bedrag van € 56.420 (en voor fiscale partners tweemaal dit bedrag is € 112.840). Hun Box 3vermogen is nu € 100.000 minus groenbelegging à € 50.000 is € 50.000 minus heffingsvrij vermogen (2*€ 21.139) is € 7.722. De Box 3-heffing komt dan op (1,2%*€ 7.722 is) € 93, maar zij krijgen ook nog een heffingskorting groenbelegging, voor 2014: 0,7% van € 50.000 is € 350. Een heffingskorting kan afgetrokken worden van de verschuldigde inkomstenbelasting.

Het belastingvoordeel met de groenbelegging laat zich berekenen op de € 693, die verschuldigd zou zijn zonder groenbelegging minus de € 93, die verschuldigd is met groenbelegging, maakt € 600 plus de extra heffingskorting voor de groenbelegging is € 350, maakt in totaal een belastingvoordeel van € 950.

Voorbeeld 1b

We kunnen de uitgangspunten van het vorige voorbeeld ook naast elkaar zetten.

In de huidige tijd mag je al blij zijn als je op een spaarrekening van € 100.000 een rente krijgt van 1,5%.

Op een groenfondsspaarrekening krijg je over het algemeen een rente van rond de 0,5%.

Box III heffing en netto rendement

(Variant I)

bij € 100.000 op een spaarrekening

Renteopbrengst:

1,5% van € 100.000 1.500

Box III heffing:

Vermogen 100.000

Af: heffingsvrij vermogen -42.278

Belast vermogen 57.722

Box III heffing 1,2% -693

Netto rendement 807

(Variant II)

bij € 50.000 op een spaarrekening en € 50.000 in een groeifonds

Renteopbrengst:

1,5% van € 50.000 750

0,5% van € 50.000 250

1.000

Box III heffing:

Vermogen 100.000

Af: heffingsvrij vermogen -42.278

vrijgesteld vermogen -50.000

-92.278

Belast vermogen 7.722

Box III heffing 1,2% -93

Extra heffingskorting groenbelegging 0,7% van € 50.000 350

Netto rendement 1.257

Vergelijk netto rendement variant I tov variant II

Netto rendement variant I 807

Variant II:

Lagere renteopbrengst (1000 -/ - 1500) -500

Belastingvoordeel:

minder box III heffing (693 -/ - 93) 600

extra heffingskorting 350

950

450

Netto rendement variant II 1.257

1.5.4 Vermogenstoets in diverse regelingen

Tot slot nog een paar opmerkingen ter zake van groen beleggen.

De Box 3heffing betreft een peildatumheffing, namelijk het vermogen op 1 januari is de relevante factor. Als men nu vlak vóór het jaareinde gelden in groenfondsen stopt en die gelden er aan het begin van het jaar weer uithaalt, met als enig doel het behalen van fiscaal voordeel, namelijk dat men op peildatum (1 januari) gelden in groenfondsen heeft en dus van de betreffende faciliteiten kan genieten, kan de Belastingdienst voornoemde voordelen weigeren op basis van *fraus legis*.

Diverse regelgevingen en wetten kennen een zogenaamde vermogenstoets. Voor de in deze wetten en regelgevingen gedefinieerde vermogenstoets tellen de groenbeleggingen niet altijd mee. De Wet op de Rechtsbijstand definieert "vermogen" bijvoorbeeld als "de rendementsgrondslag", zoals gedefinieerd in Artikel 5.2 van de Wet op de Inkomstenbelasting 2001 en daarbij is relevant dat artikel 5.13 van de Wet op de Inkomstenbelasting bepaalt dat tot de bezittingen van Box 3 niet behoren de groene beleggingen tot aan het aldaar genoemde maximum; met andere woorden: De Wet op de Rechtsbijstand conformeert zich aan het belastbare Box 3vermogen en daarbij tellen groene beleggingen tot aan de maximumvrijstelling niet mee. De Wet op de Zorgtoeslag en de Wet op het Kindgebonden Budget bevatten daarentegen tegenwoordig een bepaling, waardoor voor de vermogenstoets in deze wetten de groene beleggingen wél worden meegeteld.

1.5.5 Sociaal-ethische beleggingen

Tot en met 2012 gold er voor sociaal-ethische beleggingen gelijksoortige fiscale tegemoetkomingen, zoals voor de groene beleggingen, maar deze zijn met ingang van 2013 afgeschaft voor de sociaal-ethische beleggingen.

2 Beleggen vanuit de B.V.

2.1 Inleiding

De financieel succesvolle ondernemer zal er op enig moment mee geconfronteerd worden dat hij in zijn B.V. een aardige hoeveelheid geld heeft verzameld, dat hij niet allemaal nodig heeft voor zijn ondernemingsactiviteiten. De vraag rijst dan: Wat te doen met deze overtollige middelen? Beleggen via de B.V. of beleggen in privé?

2.2 Beleggen in de B.V. of beleggen in privé?

Beleg ik in de B.V. of beleg ik in privé oftewel dividend uitkeren of niet?

De kern van het antwoord op beide vragen vanuit beleggingsoptiek luidt dat als de (netto)rendementen, die via de B.V. behaald kunnen worden, hoger zijn dan de (netto)rendementen, die direct in privé gehaald kunnen worden, beleggen via de B.V. en dus niet uitkeren van dividend de voorkeur geniet.

Bij de afweging speelt echter meer dan alleen maar dat. Er zijn een aantal criteria waar u bij de afweging tussen in de B.V. of in privé beleggen rekening mee dient te houden. We noemen de volgende:

1. Doel van het vermogen

Wat is het doel van het vermogen? Wat wilt u ermee? Is het bijvoorbeeld buffervermogen voor calamiteiten of heeft u het later nodig voor uw oude dag? Het kan ook zijn dat het "overtollig" is; u hebt het eigenlijk niet nodig om in uw levensbehoeften te voorzien of nodig als buffervermogen, omdat u daarvoor al andere middelen heeft.

2. Vrij vermogen

Is er inderdaad sprake van vrij vermogen in de B.V.? Kunnen de gelden, waarvan u denkt dat ze vrij beschikbaar zijn, inderdaad wel uit de onderneming gehaald worden? Bedenk bijvoorbeeld dat de pensioenvoorziening, die op de passief zijde van uw balans voorkomt, wél gefinancierd moet worden met middelen op de actiefzijde van de balans. Zijn de gelden niet nodig voor toekomstige investeringen? Dergelijke vragen spelen ook een rol.

3. Risicoprofiel

Wat is uw risicoprofiel? Bent u risicomijdend of houdt u wel van een gokje? Hierbij speelt ook een rol wat het doel van het vermogen is. Heeft u het bijvoorbeeld nodig voor de oude dag? Dan zult u hier minder risico mee willen lopen dan als het "overtollig" vermogen betreft.

4. Beleggingshorizon

Van belang is ook de beleggingshorizon. Het maakt verschil of u het geld over een jaar nodig hebt of dat u het geld de eerste tien jaar niet nodig heeft. Toekomstplannen spelen hierbij een rol. Wilt u een dure wereldreis maken of ergens op korte termijn in investeren? Dan is het niet verstandig het geld vast te zetten in beleggingen, die niet snel te gelde te maken zijn.

2.3 Omslagpunt

Het omslagpunt bij welk rendementspercentage het voordelig is te beleggen via de B.V. of in privé laat zich wiskundig vaststellen. Dit is namelijk het Box 3percentage, gedeeld door het vennootschapsbelastingtarief. Je moet immers tenminste dat rendement hebben, wil beleggen in privé net zo rendabel zijn als beleggen via de B.V. Bij een vennootschapsbelastingtarief van 20% is het omslagpunt dan $(1,2\%/20\%)$ is 6% en bij een vennootschapsbelastingtarief van 25% is het omslagpunt $(1,2\%/25\%)$ is 4,8%. Dit laat zich met een eenvoudig voorbeeld illustreren:

Vpb heffing 20%, box III heffing 1,2%**Beleggen in BV na 1 jaar uitkeren**

Winst na Vpb			100.000
rente	6,0%	6.000	
Vpb	20%	-1.200	
		<u> </u>	4.800
Uit te keren			<u>104.800</u>
AB heffing 25%			-26.200
Netto in privé			<u>78.600</u>

Beleggen in privé na 1 jaar

Dividend	100.000
AB-heffing 25%	<u>-25.000</u>
Te beleggen in prive	75.000
Renteopbrengst 6,0% van 75.000	4.500
Box III heffing 1,2% van 75.000	-900
Netto in privé	<u>3.600</u>
	<u>78.600</u>

Vpb heffing 25%, box III heffing 1,2%**Beleggen in BV na 1 jaar uitkeren**

Winst na Vpb			100.000
rente	4,8%	4.800	
Vpb	25%	-1.200	
		<u> </u>	3.600
Uit te keren			<u>103.600</u>
AB heffing 25%			-25.900
Netto in privé			<u>77.700</u>

Beleggen in privé na 1 jaar

Dividend	100.000
AB-heffing 25%	<u>-25.000</u>
Te beleggen in prive	75.000
Renteopbrengst 4,8% van 75.000	3.600
Box III heffing 1,2% van 75.000	-900
Netto in privé	<u>2.700</u>
	<u>77.700</u>

Bedenk dat het evenwel anders is als u in Box 3 een fors negatief vermogen heeft, bijvoorbeeld door schulden. Zolang het positief vermogen kleiner is dan deze schulden, betaalt u effectief geen Box 3heffing en is het rendement, dat u op dat vermogen geniet, dus effectief belastingvrij.

Ook gaan we er hierbij van uit dat er op de B.V. geen bijzonder regime van toepassing is, maar dat over de resultaten gewoon vennootschapsbelasting betaald wordt. Dat dit ook anders kan zijn, laten we u in hoofdstuk 3 zien, waar we de Vrijgestelde Beleggingsinstelling ("VBI") behandelen.

De VBI kan bijvoorbeeld interessant zijn als u een risicomijdende belegger bent en uw gelden het liefst op deposito laat staan. In de huidige tijd krijg je daar minder dan 2% rente op. Bedenk dat een deposito in privé belast is in Box 3. "Fijn": zult u wellicht denken, de heffing in Box 3 is 1,2%. Dat klopt, maar dat is 1,2% van, in dit geval, de depositostand per 1 januari. Bij een rendement van 2% is dat een effectieve belastingheffing van 60%!

Voorbeeld

Stel u hebt een deposito van € 100.000. De Box 3heffing is dan 1,2% is € 1.200 (we laten heffingsvrij vermogen, en dergelijke, even buiten beschouwing). Stel u behaalt een renteopbrengst in jaar X van 2% is € 2.000. De effectieve belastingheffing, gerelateerd aan de opbrengst, is dan $1200/2000 * 100\% = 60\%$. Dat is toch een forse heffing.

2.4 Dividend uitkeren

Naast de vraag of het vanuit beleggingsperspectief gezien verstandig is om dividend uit te keren, speelt bij dividenduitkering tegenwoordig ook een belangrijke andere vraag. Die vraag speelde voorheen eigenlijk ook wel, maar hij staat nu toch iets meer in de schijnwerpers, omdat het met de komst van de Flex B.V.wetgeving een wettelijke verankering heeft gekregen.

We doelen op het feit dat de bestuurders nu hun goedkeuring aan een dividenduitkering moeten geven op straffe van bestuurdersaansprakelijkheid als zij deze toestemming ten onrechte geven. Met de komst van de Flex B.V.wetgeving is ook het voormalige stelsel van kapitaal- en vermogensbescherming (en daarmee crediteurenbescherming) wezenlijk gewijzigd. In het voormalige stelsel van kapitaal- en vermogensbescherming nam de zogenaamde balanstest een belangrijke plaats in. Deze balanstest was erop gebaseerd dat er geen uitkering kon plaatsvinden¹, als het eigen vermogen lager is, of als gevolg van de uitkering zal worden, dan het bedrag van het opgevraagde en gestorte kapitaal, vermeerderd met de wettelijke en statutaire reserves. Onder het huidige nieuwe regime is hiervoor een op bestuurdersaansprakelijkheid gerichte beschermingsregeling in de plaats gekomen. Het nieuwe regime is gebaseerd op de onderliggende gedachte dat het opgevraagde en gestorte kapitaal geen rol van betekenis heeft bij de bescherming van crediteuren. Dat laat echter onverlet dat de regel gehandhaafd blijft, dat dividenduitkeringen alleen mogelijk zijn als en voor zover er vrije reserves zijn. Deze regeling is gebaseerd op een dwingendrechtelijke Europese richtlijn en kon dus niet in de nieuwe wet buiten werking gesteld worden. Onder het nieuwe regime wordt deze bescherming echter niet primair gezocht in en gebaseerd op de bescherming van het eigen vermogen, maar op een op bestuurdersaansprakelijkheid gerichte beschermingsregeling. Een dividenduitkering, waartoe door de algemene vergadering is besloten, heeft geen effect zonder goedkeuring van het bestuur. Dit toestemmingsvereiste van de directie is wel een geclausuleerde. De wet zegt namelijk dat "*het bestuur zijn goedkeuring moet verlenen tenzij, ...*". De wettelijke regels zeggen dat het bestuur zijn goedkeuring alleen kan onthouden, als de B.V. naar verwachting niet kan "*... blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden ...*". Fijn, maar het bestuur moet wél toestemming geven en aan een onterechte toestemming zitten vervelende gevolgen. Voor het bestuur wordt het van belang dat zij hun goedkeuringen (of afkeuring) aan uitkeringen staven met een prognose. In beginsel is deze prognose gebaseerd op cashflowstromen. Deze prognose moet gemaakt worden door het bestuur. Echter, er bestaan geen objectieve maatstaven waarop de prognose moet worden gebaseerd. De praktijk en nadere jurisprudentie zal moeten leren hoe hiermee moet worden omgegaan.

Het voert in het kader van het onderwerp van deze uitgave te ver verder in te gaan op de boeiende materie van dividend uitkeren onder de Flex B.V. Wilt u meer weten, dan verwijzen wij u graag naar onze uitgave "De Flex B.V."

¹ Of inkoop of terugbetaling van kapitaal en leningen ter verkrijging van de eigen aandelen.

2.5 Gebruikmaken van de tijdelijke verlaging van het AB-tarief van 25% naar 22%

Voor 2014 is het aanmerkelijkbelangtarief (de Box 2heffing) tijdelijk verlaagd van 25% naar 22% voor de eerste € 250.000 Box 2-inkomen. Over het meerdere blijft 25% verschuldigd.

Op grond van de vrije partnertoerekening kan bij fiscaal partnerschap twee maal geprofiteerd worden van het maximum van € 250.000. In eerste instantie was de Belastingdienst van mening dat de partner alleen het verlaagde tarief kon gebruiken als zij of hij het dividend ontvangt uit hoofde van haar of zijn aandeelhouderschap. Denk hierbij aan de gemeenschap van goederen. De Belastingdienst is inmiddels op dit standpunt teruggekomen, zoals blijkt uit de "Veel gestelde vragen en antwoorden intermediairdagen inkomstenbelasting 2013". Hier valt te lezen dat beide partners, ook in het geval van huwelijksvoorwaarden, gebruik mogen maken van het verlaagde tarief.

Of dividend uitkeren, (enkel) om van het 3% voordeel te genieten, nu voordelig is, hangt er maar vanaf. Wat bent u van plan met het geld te doen? Op een in de huidige tijd laagrentende spaarrekening of deposito te zetten lijkt niet het voordeligst, zeker niet als het geld in de onderneming gebruikt kan worden om daar hoogrenderende opbrengsten mee te verkrijgen. Bovendien betaalt u mogelijk Box 3-heffing. Het uiteindelijke voordeel hangt af van het in privé te behalen rendement en de belastingdruk daarover in vergelijking met het eenmalige voordeel. Het is een kwestie van rekenen.

2.6 Geld lenen van de eigen vennootschap

Geld lenen van de eigen vennootschap kan een aantrekkelijk alternatief zijn voor een dividenduitkering. Het geleende bedrag wordt alsdan in Box 3 belegd. De schuld aan de B.V. verlaagt de rendementsgrondslag van Box 3. De aanmerkelijkbelangheffing wordt in deze variant uitgesteld. Het voordeel van deze variant is onder andere afhankelijk van de rente, die men aan de B.V. betaalt en het rendement dat men op de belegging verdient. Het is een kwestie van doorrekenen.

Er gelden hierbij wel een aantal aandachtspunten.

Het lenen van de B.V. (zoals ook overigens het lenen aan de B.V.) zal dienen te geschieden tegen zakelijke voorwaarden om geen fiscale problemen te krijgen. Denk daarbij aan schriftelijke vastlegging, rente, aflossingsschema, zekerheden, en dergelijke.

De DGA heeft verschillende relaties met zijn B.V. In deze is het van belang dat hij kan:

1. lenen als werknemer, óf
2. lenen als aandeelhouder.

Daar de fiscale gevolgen verschillend zijn, is het van belang van te voren vast te stellen of men leent als werknemer of als aandeelhouder.

Daarnaast zijn de doelen, waarvoor men leent, relevant. Leent men voor consumptieve of beleggingsdoeleinden of voor bijvoorbeeld de eigen woning?

Lenen als werknemer

Ook een DGA kan een lening opnemen als werknemer en als de mogelijkheid openstaat voor elke werknemer en niet alleen voor de DGA, dan kan hij ook gebruik maken van de zogenaamde personeelslening.

(Renteloze) personeelsleningen

In de praktijk komt het geregeld voor dat een werkgever een lening verstrekt aan een werknemer tegen (zeer) gunstige condities. Personeelsleningen zijn ook vaak renteloos of hebben een lage rente.

Hoe dit rentevoordeel behandeld wordt, hangt af van de vraag of de werkkostenregeling wordt toegepast of niet.

Rentevoordeel personeelslening, geen werkkostenregeling

Als de werkgever nog niet is overgestapt naar de werkkostenregeling, is de oude regeling nog van toepassing. Het rentevoordeel bij personeelsleningen is dan in een aantal gevallen vrijgesteld van belasting. Dit is het geval bij personeelsleningen, die zijn verstrekt ter financiering van uitgaven, die, als ze verstrekt zouden zijn door de werkgever, tot de vrije vergoedingen of verstrekkingen zouden hebben behoord. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verhuiskosten of een (elektrische) fiets.

Renteloze of laagrentende personeelsleningen zijn ook toegestaan voor de aanschaf en/of verbetering van de eigen woning, voor zover, als de werknemer geen renteloze personeelslening zou hebben gekregen, hij de rente op een lening in zijn aangifte inkomstenbelasting in aftrek had kunnen brengen. Voorwaarde is dat de werknemer een verklaring afgeeft aan zijn werkgever, waarin hij verklaart dat er sprake is van een eigenwoninglening. De werkgever bewaart de verklaring in zijn loonadministratie en geeft in de aangifte loonheffing aan dat er sprake is van een onbelast rentevoordeel.

In alle andere gevallen dient, ter vermijding van nadere belastingheffing, een rente van tenminste 4% (2014) in aanmerking te worden genomen (voor 2013 was dit 3%, voor 2012: 2,85% en voor 2010 en 2011: 2,5%). Wordt deze rente niet in aanmerking genomen, dan hanteert de Belastingdienst deze rente als belast voordeel. Bij een laagrentende personeelslening wordt het verschil tussen deze normrente en de werkelijke rente als belast voordeel in aanmerking genomen. Is de rente op een dergelijke lening bijvoorbeeld 1,5%, dan wordt (4% - 1,5% =) 2,5% als belast voordeel in aanmerking genomen.

Rentevoordeel personeelslening onder de werkkostenregeling

De werkkostenregeling kent voornoemd renteforfeit niet. Onder de werkkostenregeling is de regel dat het rentevoordeel wordt belast tegen de waarde in het economisch verkeer. Deze waarde kan gevonden worden door diverse banken met elkaar te vergelijken.

Onder de werkkostenregeling geldt voor het rentevoordeel van een personeelslening in een aantal gevallen een nihilwaardering. Het rentevoordeel is in dat geval niet belast. Dit is het geval bij een personeelslening ten behoeve van een eigen woning als de rente zonder deze nihilwaardering in de inkomstenbelasting aftrekbaar zou zijn geweest. Ook hier is voorwaarde dat de werknemer een verklaring afgeeft aan zijn werkgever, waarin hij verklaart dat er sprake is van een eigenwoninglening. De werkgever bewaart deze verklaring in zijn loonadministratie en geeft in de aangifte loonheffing aan dat er sprake is van een onbelast rentevoordeel.

Een nihilwaardering geldt ook voor personeelsleningen, die worden verstrekt voor de aanschaf van een fiets, een elektrische fiets of een elektrische scooter.

De werkgever kan er ook voor kiezen het belaste rentevoordeel in de "vrije ruimte" van de werkkostenregeling te laten vallen.

Zoals het bovenstaande laat zien, kan de renteloze of laagrentende personeelslening nog steeds een aantrekkelijk middel zijn om iets vriendelijks voor een werknemer te doen.

Lenen als aandeelhouder

Als de B.V. een lening verstrekt aan de DGA, in zijn kwalificatie als aandeelhouder, is het van belang dat deze lening wordt verstrekt onder zakelijke voorwaarden. Het ijkpunt is de vraag of de B.V. de lening onder dezelfde voorwaarden ook aan een willekeurige derde zou hebben verstrekt. Belangrijk zijn de rente, het aflossingsschema en de zekerheden.

Zijn deze zodanig dat gesteld moet worden dat een willekeurige derde op deze voorwaarden de lening niet had gekregen, dan geraakt men in de fiscale gevarezone. Gesteld zou dan kunnen worden dat er sprake is van een verkapte dividenduitkering in plaats van een lening. Het bedrag van de lening wordt dan aangemerkt als dividend, waarover 25% aanmerkelijkbelangheffing is verschuldigd. Door deze herkwalificatie heeft de B.V. ook geen aftrekbare rente meer. Is dit een brug te ver, dan kan nog gesteld worden dat er sprake is van een onzakelijke lening. Bij een "onzakelijke lening" is er fiscaal sprake van een "lening" (i.e. vreemd vermogen (en dus de rente in beginsel aftrekbaar is en belastbaar bij de crediteur)). Echter een eventueel afwaarderingsverlies op de lening, vanwege (gedeeltelijke) oninbaarheid, kan niet ten laste van het fiscale resultaat worden gebracht. De kernoverweging van de Hoge Raad voor een "onzakelijke lening" is de volgende: "*Indien en voor zover een geldverstrekking door een vennootschap aan haar aandeelhouder plaatsvindt onder zodanige voorwaarden en omstandigheden dat daarbij door die vennootschap een debiteurenrisico wordt gelopen dat een onafhankelijke derde niet zou hebben genomen, moet - behoudens bijzondere omstandigheden - ervan worden uitgegaan dat die vennootschap dat debiteurenrisico in zoverre heeft aanvaard met de bedoeling het belang van haar aandeelhouder in die hoedanigheid te dienen. Dit brengt mee dat een eventueel verlies op de geldlening in zoverre niet in mindering op de winst van die vennootschap kan worden gebracht.*"

Lenen voor consumptieve doeleinden of om er privé mee te beleggen

Leent de DGA geld van zijn B.V. om hiermee te beleggen of om er andere leuke consumptieve dingen mee te doen, dan valt de lening als schuld in Box 3. De betaalde rente is niet aftrekbaar in privé, maar de door de B.V. ontvangen rente is bij haar wél belast. Fiscaal is dit niet de meest aantrekkelijke variant.

Lenen voor de eigen woning

Leent de DGA gelden van zijn B.V. voor de aanschaf, verbetering, verbouwing of onderhoud van een eigen woning? Dan kan deze lening kwalificeren als eigenwoninglening en is de rente aftrekbaar in Box 1. Bij de B.V. is de ontvangen rente belast. De B.V. kan daarna de nettorente als dividend uitkeren (aannemende dat een dividenduitkering kan) welk dividend belast is in Box 2 tegen 25%. Dit kan een aardig voordeel opleveren, zoals het onderstaande voorbeeld laat zien.

Het (fiscale) voordeel zit hem in het feit dat naast de aftrekbaarheid van de betaalde rente tot maximaal 51,5% in Box 1² ook een deel van de betaalde rente als dividend kan worden uitgekeerd door de B.V. Het uiteindelijke voordeel is afhankelijk van de hoofdsom, het aflossingsschema, de gehanteerde rentepercentages en de hoogte van het eigenwoningforfait.

De DGA kan een nieuwe lening bij zijn B.V. afsluiten. Voor hem gelden dan ook de nieuwe regels, dus minimaal annuïtaire aflossing (zie paragraaf 2.8). Hij kan ook een bestaande bankfinanciering geheel of gedeeltelijk herfinancieren bij zijn eigen B.V. tegen dezelfde condities als de bestaande banklening. Is dat bijvoorbeeld een aflossingsvrije lening, dan kan dit, tenzij dit goed is geregeld, als aflossingsvrije lening bij de B.V. worden voortgezet.

Voorbeeld

Stel de DGA heeft een hypotheek (nodig) van € 400.000. De rente is 5%. Laten we aannemen dat de woning ook een WOZ waarde heeft van € 400.000. Zijn marginale IB tarief is 52%. Hypotheekrente dus aftrekbaar tegen 51,5% (voor de eenvoud passen we dit ook toe op het forfait). De B.V. kan het geld op deposito zetten voor, laten we zeggen, maximaal 2% of uitlenen aan de DGA voor 5%, waardoor zij 3% meer krijgt. De B.V. valt in het 20% Vpb tarief.

² Voor de aftrek van rente op bestaande en nieuwe eigenwoningsschulden wordt het tarief van de hoogste schijf met ingang van 2014 jaarlijks met 0,5% teruggebracht. Dit is geregeld in Artikel 2.10(2) IB. In 2014 bedraagt het aangepaste tarief in de vierde schijf 51,5%, in 2015 51%, et cetera. De 51,5% geldt overigens alleen voor de rente (en de kosten van geldleningen, erfpachtcanons, et cetera), dus niet voor het eigenwoningforfait.

Financiering bij de bank

Eigenwoningforfait	€ 2.800
Te betalen rente: 5% van € 400.000 is	-€ 20.000
Aftrek eigen woning	-€ 17.200
IB voordeel 48,5% (100% -/- 51,5%)	€ 8.342
Netto rentelast	€ 11.658

Financiering door de B.V.

Eigenwoningforfait	€ 2.800
Te betalen rente: 5% van € 400.000 is	-€ 20.000
Aftrek eigen woning	-€ 17.200
IB voordeel 48,5% (100% -/- 51,5%)	€ 8.342
Netto rentelast	€ 11.658

Rente stroomt nu naar de eigen B.V.:

Rente-opbrengst	€ 20.000
Vpb heffing 20%	-€ 4.000
Netto - opbrengst	€ 16.000

Het voordeel zit hem in het feit dat de B.V. nu een hogere opbrengst heeft:

Bij de DGA 5% van € 400.000	€ 20.000
Bij de bank: 2% van € 400.000	€ 8.000
Meer rente opbrengsten	€ 12.000
Is netto een meeropbrengst van	€ 9.600

Deze netto opbrengst kan als dividend worden uitgekeerd

Dividuitkering	€ 9.600
AB-heffing 25%	-€ 2.400
Netto voordeel	€ 7.200

Het netto dividend in dit voorbeeld kan gebruikt worden om de netto rentelast te verlagen. Indien de hypothe-caire lening onder het nieuwe regime wordt afgesloten, betekent dit dat er jaarlijks tenminste annuitair moet worden afgelost. De schuld wordt daarmee jaarlijks lager en dus ook het voordeel, maar het zal duidelijk zijn dat het voordeliger is dan bij de bank. Het is een kwestie van doorrekenen wat het jaarlijks effect dan is.

Zie ook paragraaf 2.8 voor enige belangrijke formaliteiten met het oog op de hypotheekrenteaftrek.

2.7 Rekening-courant met de eigen B.V.: € 17.500-grens

Op basis van een besluit van de Staatssecretaris van Financiën³ wordt ter vermindering van de administratieve lasten goedgekeurd dat:

- de DGA geen rente in Box 1 in aanmerking hoeft te nemen als zijn rekening-courantvordering gedurende het gehele kalenderjaar kleiner is dan € 17.500 als voorwaarde geldt dat de B.V. geen rentekosten in aftrek brengt (de vordering hoeft dus ook niet in Box 3 te worden aangegeven; het blijft een Box 1vordering, alleen de rente hoeft niet aangegeven te worden in Box 1)
- bij een kleine schuld van de DGA aan de B.V. (gehele jaar rekening-courantstand lager dan € 17.500), de B.V. geen rente hoeft te rekenen onder de voorwaarde dat de schuld niet in Box 3 in aanmerking wordt genomen.

De grens van € 17.500 geldt derhalve zowel voor positieve als negatieve rekening-courantstanden en het criterium is dat gedurende een kalenderjaar de rekening-courantverhouding niet boven de € 17.500 positief mag uitkomen (DGA heeft vordering op B.V.) en niet lager dan € 17.500 negatief (DGA heeft schuld aan B.V.).

Geen groot voordeel mee te behalen, maar een Nederlands spreekwoord zegt niet voor niets: “Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd”.

2.8 Geld lenen van de eigen vennootschap voor de eigen woning

Een veel gebruikt bestedingsdoel van het geld wat geleend wordt van de eigen B.V. is de eigen woning. Het geld wordt dan geleend om een eigen woning te kopen of te verbeteren, waardoor de lening als eigen woning lening kwalificeert en de rente voor de DGA aftrekbaar is. Let er wel op dat wil de DGA van deze hypotheekrente genieten er sinds 1 januari 2013 wat extra formaliteiten zijn bijgekomen waar aandacht aan moet worden besteed.

Meldingsplicht eigenwoningschuld

Op zogenaamde administratieplichtigen (denk hierbij aan Nederlandse financiële instellingen als banken) rust een zogenaamde renseigneringsverplichting met betrekking tot schulden ten behoeve van de eigen woning. Dit houdt in dat zij verplicht zijn een aantal gegevens over deze leningen aan de Belastingdienst door te geven. Met ingang van 1 januari 2013 moeten ook natuurlijke personen, die een lening ten behoeve van de eigen woning, waarop zij hypotheekrenteaftrek willen genieten, hebben afgesloten bij niet-administratieplichtigen, zoals bijvoorbeeld de eigen B.V., familie of buitenlandse financiële instellingen, bepaalde gegevens doorgeven aan de Belastingdienst op straffe van verlies van de hypotheekrenteaftrek.

Meldingsplicht nieuwe eigenwoningschulden bij niet-administratieplichtigen

Met het wijzigen van de fiscale regels met ingang van 1 januari 2013 aangaande de eigenwoningregeling is er ook een aantal andere zaken gewijzigd. De Belastingdienst wil kunnen nagaan of de leningen met betrekking tot de eigen woning voldoen aan de fiscale eisen, die vanaf 1 januari 2013 gelden voor eigenwoningschulden. Voor administratieplichtigen gold al een meldingsplicht.

³ MvF 1 december 2008, nummer CPP2008/520M

Teneinde zijn controletaken te kunnen uitoefenen, dient de Belastingdienst evenwel ook geïnformeerd te worden over leningen afgesloten bij niet-administratieplichtigen. Vandaar dat hiervoor ook een meldingsplicht in het leven is geroepen. Bij niet-administratieplichtigen valt te denken aan:

- leningen afgesloten bij de eigen B.V.
- leningen afgesloten bij de B.V. van bijvoorbeeld familie of vrienden
- leningen afgesloten bij familie, vrienden of kennissen
- leningen afgesloten bij buitenlandse financiële instellingen.

Wie moet melden?

De meldingsplicht rust op de belastingplichtige, die de eigenwoningschuld aangaat bij een niet-administratieplichtige en die de hypotheekrente wenst af te trekken. Merk dus goed op dat het hier de geldlener is die moet melden en niet de geldverstrekker (zoals bij administratieplichtigen het geval is, waarbij de meldingsplicht op bijvoorbeeld de bank rust).

De wet bepaalt dat de gegevens elektronisch moeten worden aangeleverd bij de Belastingdienst. Op de site van de Belastingdienst is het formulier "Opgaaf lening eigen woning" beschikbaar: www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulieren/opgaaf_lening_eigen_woning

Wanneer moet gemeld worden?

De nieuwe meldingsplicht geldt voor alle situaties, waarin de geldlening niet is aangegaan bij een Nederlandse financiële instelling. Daarnaast moet er sprake zijn van een nieuwe geldlening voor de eigen woning, die op of na 1 januari 2013 is afgesloten. Voor eigenwoningschulden, die op 31 december 2012 al bestonden, geldt de nieuwe meldingsplicht niet.

Ook wijzigingen in deze "oude" eigenwoningschulden vallen niet onder de meldingsplicht. Bij twijfel of er nog sprake is van een oude lening of dat de voorwaarden zodanig gewijzigd zijn dat er sprake is van een nieuwe lening, is het raadzaam toch te melden of te overleggen met de Belastingdienst. De meldingsplicht ziet ook op nieuwe leningen, waarin gedurende de looptijd wijzigingen plaatsvinden. Deze wijzigingen moeten ook worden doorgegeven.

Nieuwe leningen moeten (digitaal) worden gemeld aan de Belastingdienst. Belastingplichtigen zijn gehouden uiterlijk bij het indienen van de aangifte inkomstenbelasting over het kalenderjaar, waarin de leningsovereenkomst tot stand is gekomen, doch uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar, waarin die overeenkomst tot stand is gekomen, melding te doen aan de Belastingdienst. Wijzigingen in nieuwe leningen moeten worden gemeld uiterlijk binnen één maand na afloop van het kalenderjaar, waarin de wijziging plaatsvond.

Merk op dat deze meldingstermijnen niet gelijk lopen met de termijnen voor het indienen van de aangifte inkomstenbelasting. Onder omstandigheden kan het eerst melden bij het indienen van de aangifte dus wel eens te laat zijn.

Voorbeeld

Stel dat de bekende belastingplichtige X in 2013 een eigenwoninglening afsluit bij zijn eigen B.V. Stel dat X uitstel van inlevering voor zijn aangifte IB 2013 heeft tot 1 mei 2015. De aangifte wordt op 20 april 2015 ingestuurd.

Als de lening pas gemeld wordt bij het indienen van de aangifte, dan is dit te laat. De gegevens over deze lening moeten immers uiterlijk 31 december 2014 bij de Belastingdienst gemeld worden.

Stel dat er in 2013 ook een wijziging op de in 2013 nieuw afgesloten lening wordt doorgevoerd. Deze wijziging moet dan uiterlijk vóór 1 februari 2014 aan de Belastingdienst worden gemeld.

Gevolgen niet tijdig melden

Het niet tijdig melden, heeft ernstige fiscale gevolgen. Een deel van deze gevolgen is wel herstelbaar, maar een deel is onherstelbaar!

Als er niet tijdig of onjuist of onvolledig wordt gemeld, vervalt de hypotheekrenteaftrek.

De lening ten behoeve van de eigen woning behoort bij niet tijdig, onjuist of onvolledig melden dan met ingang van het jaar, waarin de leningsovereenkomst tot stand kwam (of met ingang van het jaar waarin een wijziging tot stand kwam), niet langer tot de fiscaal wettelijk gedefinieerde eigenwoningschuld. De hypotheekrenteaftrek over dat aangiftejaar is dan onherstelbaar verloren!

Als wel aan de overige vereisten voor het bestaan van een eigenwoningschuld wordt voldaan en de benodigde informatie alsnog binnen één maand na afloop van een volgend kalenderjaar op de voorgeschreven wijze aan de Belastingdienst wordt toegezonden, kan voor de volgende aangiftejaren weer wél hypotheekrenteaftrek worden genoten, maar dat ene jaar is definitief verloren.

Overzicht meldingsplicht

De meldingsplicht kan bij een aantal situaties als volgt worden weergegeven:

Situatie	Meldingsplicht
Eigenwoningschuld aangegaan vóór 1 januari 2013	geen meldingsplicht
Wijzigingen in eigenwoningschuld aangegaan vóór 1 januari 2013	geen meldingsplicht
Eigenwoningschuld van vóór 1 januari 2013 overgesloten van bank naar eigen BV of familie	geen meldingsplicht
In 2013 eigenwoningschuld aangegaan bij eigen BV, familie of andere niet-administratieplichtige	meldingsplicht melden vóór 31 december 2014
Wijzigingen in eigenwoningschuld (aangegaan op of na 1 januari 2013) gedurende looptijd. Stel een wijziging in 2016	meldingsplicht melden uiterlijk binnen 1 maand na afloop van kalenderjaar waarin wijziging plaatsvond. In casu vóór 1 februari 2017

2.9 Rentevoordeel op inlenen bij B.V. en uitlenen aan bank niet belast in Box 1 voor DGA

In zijn arrest van 25 februari 2011 heeft de Hoge Raad in tegenstelling tot eerder de Advocaat Generaal en het Hof Den Haag, maar gelijk Rechtbank Den Haag, geoordeeld dat het rentevoordeel, dat een DGA behaalt door geld te lenen van zijn B.V. en dit op bijvoorbeeld een (internet)spaarrekening te zetten, niet belast is in Box 1.

De casus

We schrijven het jaar 2003. Er was toen eens een B.V. met een aanzienlijk saldo aan liquide middelen en een DGA, die op basis van een rekening-courantovereenkomst met de B.V. geld leende van zijn B.V. tegen een percentage dat de B.V. anders bij een bank zou kunnen verkrijgen op maanddeposito's en op een zakelijke rendementsrekening. Dat was toen om en nabij 2,5% op jaarbasis. De DGA kon een veel betere rente ontvangen, want hij kon het wegzetten op een internetspaarrekening waar hij gemiddeld 3,6% rente op ving. De DGA verdiende op deze transactie derhalve 1,1%. Voor de vennootschapsbelasting was de rente van 2,5%, die de DGA betaalde aan de B.V., als zakelijk aangemerkt.

De Inspecteur, die de aangifte 2003 van onze DGA moest beoordelen, was van mening dat het hiervoor vermelde rentevoordeel van 1,1% bij de DGA tot het Box 1 inkomen (inkomen uit werk en wonen) moet worden gerekend. Onze DGA was van mening dat het rentevoordeel tot het Box 3 inkomen behoorde (inkomsten uit sparen en beleggen). Tegenover het bedrag op de internetspaarrekening stond een even grote schuld aan de B.V., dus de Box 3-heffing hierover zou nihil bedragen.

Rechtbank Den Haag moest het eerste over deze casus oordelen en gaf de DGA gelijk. De zaak kwam vervolgens voor Hof Den Haag, die de DGA ongelijk gaf, waarna de Hoge Raad de zaak op zijn bordje kreeg. De Advocaat Generaal volgde de lijn van de Hof Den Haag, maar gelukkig voor de DGA volgde de Hoge Raad weer meer de Rechtbank Den Haag.

Hoe kwam het Hof tot zijn oordeel?

Het Hof volgde de rangorderegeling en ging op grond van deze regeling systematisch na onder welke inkomensbron in Box 1 het voornoemde rentevoordeel zou kunnen vallen. Het Hof overwoog dat op grond van de rangorderegeling Box 3heffing eerst aan de orde kan komen als er in Box 1 geen inkomensbron is. Volgens het Hof kon het rentevoordeel niet worden aangemerkt als winst uit onderneming of loon uit dienstbetrekking, maar wel als resultaat uit overige werkzaamheden.

Voor resultaat uit overige werkzaamheden moet er sprake zijn van arbeid, verricht in het economisch verkeer, van het subjectieve oogmerk om voordeel te behalen en van de objectieve verwachting dat het voordeel redelijkerwijs kan worden behaald. Het Hof liep deze kenmerken na. Allereerst was het Hof van mening dat de DGA werkzaamheden in het economisch verkeer verrichte met het inlenen en vervolgens uitlenen van het geld. De DGA beoogde ook een voordeel te behalen en dit voordeel was ook redelijkerwijs te verwachten. Het Hof was van mening dat de volledige zeggenschap van de DGA in de vennootschap de DGA in staat stelt in privé een voordeel te verwerven door middel van activiteiten, die normaal actief vermogensbeheer te boven gaan. Aldus kwam het Hof tot zijn oordeel dat daarom het rentevoordeel bij de DGA in Box 1 belast was als resultaat uit overige werkzaamheden.

Het andere oordeel van de Hoge Raad

De Hoge Raad oordeelde evenwel anders. Volgens de Hoge Raad gaat het uitzetten van gelden op een spaarrekening normaal actief vermogensbeheer niet te boven. De omstandigheid dat de DGA hiervoor geld heeft ingeleend van een vennootschap, waarover hij de zeggenschap heeft, verandert daarin niets. Daarenboven zegt de Hoge Raad dat de kennis van rentetarieven op spaarrekeningen ook geen bijzondere vorm van kennis is, die zou kunnen leiden tot resultaat uit overige werkzaamheden. Aldus kwam de Hoge Raad tot het oordeel dat het bedrag op de internetspaarrekening en de corresponderende schuld aan de B.V. dus toch in Box 3 vallen.

Voor de praktijk betekent dit een geaccepteerde manier om overtollige liquiditeiten van een B.V. tegen gunstige(re) tarieven weg te zetten.

2.10 Geld lenen aan de eigen vennootschap

Geld uitkeren als dividend en het vervolgens teruglenen aan de (eigen) vennootschap is fiscaal gezien niet zo'n zinvolle exercitie. Immers bij uitkering van dividend is 25% (voor 2014 tijdelijk 22% over de eerste € 250.000) AB-heffing verschuldigd. Wordt het geld vervolgens weer aan de B.V. teruggeleend, dan is de door de DGA ontvangen rente bij hem belast in Box 1. Deze lening kwalificeert immers als TBSvermogen. Er is dan sprake van een vermogensbestanddeel dat onder de terbeschikkingstellingsregeling ("TBS-regeling") valt.

Men valt onder de TBSregeling wanneer men vermogensbestanddelen ter beschikking stelt aan een vennootschap, waarin men een aanmerkelijk belang heeft of een onderneming van een met de belastingplichtige verbonden persoon. Krachtens de TBSregeling valt het vermogensbestanddeel in Box 1, waardoor het progressieve tarief geldt. Sinds 2010 is evenwel ook de MKBvrijstelling van nu 14% van toepassing op TBSvermogen, waardoor het tarief maximaal 86% van 52% is 44,72% bedraagt. Van het ter beschikking gestelde vermogensbestanddeel moet een balans worden opgemaakt, waarbij het resultaat uit de werkzaamheid aangegeven dient te worden.

Ook hier moet de lening op zakelijke voorwaarden zijn gesloten. Bijvoorbeeld de rente moet op zakelijke hoogte worden vastgesteld, i.e. een rente, die ook aan een willekeurige derde zou worden berekend. Is de rente te hoog, dan zal voor de B.V. enkel het als zakelijk te bestempelen gedeelte aftrekbaar zijn. Ook voor de DGA zal enkel dit als zakelijk bestempeld gedeelte belast zijn in Box 1 onder de TBSregeling.

Het meerdere, zijnde het niet-zakelijke gedeelte, zal worden aangemerkt als een vermorde dividenduitkering en zal bij de DGA belast zijn in Box 2 (aanmerkelijkbelangheffing 25%) en bij de B.V. niet aftrekbaar zijn.

Is de rente te laag, dan zal er fiscaal toch uitgegaan moeten worden van een zakelijke rente, die bij de DGA belast is in Box 1 en bij de B.V. aftrekbaar is.

Het kan voorkomen dat de B.V. de lening niet kan terugbetalen. In beginsel kan de DGA dan het verlies op de lening in aanmerking nemen als negatief resultaat in Box 1; aftrekken in Box 1 derhalve. Echter als de lening op niet-zakelijke voorwaarden is verstrekt, kan (door de Belastingdienst) het standpunt worden ingenomen dat er sprake is van een zogenaamde informele kapitaalverstrekking (in plaats van een lening). Dit betekent dan dat het verlies op de lening bij de DGA niet verrekenbaar is in Box 1, maar in Box 2 tegen 25%. Op grond van de jurisprudentie moet de Belastinginspecteur dan wel aantonen dat er sprake is van een zogenaamde onzakelijke lening. Slaagt hij niet in dit bewijs, dan is het verlies in Box 1 aftrekbaar.

3 De vrijgestelde beleggingsinstelling

3.1 Inleiding

De vrijgestelde beleggingsinstelling ("VBI") is een faciliteit in de Wet op de Vennootschapsbelasting in de vorm van een 0%tarief voor vennootschappen, die zich bezighouden met beleggen. De achtergrond van deze faciliteit is om het aantrekkelijk te maken om beleggingsvermogen in Nederland te houden. Kapitaal is immers vluchtig en kan gemakkelijk in het buitenland worden aangehouden, in het algemeen daar waar het fiscaal laag belast wordt.

Dit fiscale regime is op 1 augustus 2007 in werking getreden. In de wet is een aantal voorwaarden voor de toepassing van het vrijgestelde regime opgenomen.

3.2 Eisen vrijgestelde beleggingsinstelling

Om van de VBI gebruik te kunnen maken, dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan. De belangrijkste zijn:

- **Rechtsvorm**

De VBI mag niet de alom gebruikte rechtsvorm van een B.V. hebben. Wél toegestaan is de rechtsvorm van de N.V. Deze rechtsvorm komt op een groot aantal punten overeen met de B.V. Het omzetten van een B.V. in een N.V. kan zowel civielrechtelijk als fiscaalrechtelijk op eenvoudige wijze en zonder belastingheffing gebeuren. Daarvoor is een statutenwijziging noodzakelijk.

- **Vermogensbestanddelen**

De vermogensbestanddelen van een VBI moeten aan bepaalde eisen voldoen. Zo moeten de bezittingen verhandelbaar zijn, zoals beursgenoteerde financiële producten (aandelen, obligaties en derivaten) en/of banktegoeden. De volgende activiteiten en beleggingen zijn niet toegestaan:

- deelnemingen
- onderneming
- verstrekken van (hypothecaire) leningen (bijvoorbeeld aan de aandeelhouder)
- beleggingen in onroerende zaken, direct of indirect via bijvoorbeeld een C.V.
- pensioenvoorzieningen.

- **Aandeelhouders**

Een VBI dient meer dan één aandeelhouder te hebben, waarbij één aandeelhouder niet meer dan 90% van de aandelen mag houden. Verder blijkt uit onze ervaring dat de fiscus niet als tweede aandeelhouder accepteert:

- een minderjarig kind
- de echtgeno(o)t(e) van de andere aandeelhouder, wanneer zij in gemeenschap van goederen zijn gehuwd.

In de praktijk zijn de meerderjarige kinderen vaak medeaandeelhouder, omdat de VBI past in het grotere geheel van estate planning.

- **Bronheffingen niet verrekenbaar**

De vrijstelling van de VBI voor de heffing van vennootschapsbelasting heeft onder meer tot gevolg dat bronheffingen, zoals dividendbelasting, die verschuldigd zijn over door de VBI ontvangen inkomsten, zoals dividend, niet kunnen worden verrekend. Feitelijk betekent dit dat bronheffingen het rendement drukken.

Het is derhalve van belang de beleggingen van de VBI zo te kiezen dat er geen bronheffingen over de inkomsten van de VBI verschuldigd zijn. Dit is het geval bij bijvoorbeeld beleggen in deposito's en bepaalde obligatiebeleggingen of beleggen in fondsen, die geen dividend uitkeren, maar herbeleggen. Ook indexbeleggingen zouden kwalificeren. Banken hebben hier inmiddels de nodige ervaring mee. Het is van belang dat de bank kan garanderen dat er "VBIproof" belegd zal worden.

- **(Fictief) dividend**

De wetgever eist dat, als de aandeelhouder een aanmerkelijk belang houdt in de VBI, jaarlijks een dividend van 4% van het eigen vermogen van de VBI wordt aangegeven in Box 2 (tegen 25% belast). In het geval dit dividend niet feitelijk wordt uitgekeerd, wordt een fictief dividend in aanmerking genomen. In het geval van een fictief dividend wordt de verkrijgingsprijs van de aanmerkelijk belang aandelen in de VBI met eenzelfde bedrag verhoogd. De aandeelhouder moet dus rekening houden met een jaarlijkse aanmerkelijkbelangheffing van $4\% \times 25\% = 1\%$ van het eigen vermogen van de VBI. Het verschil van het brutodividend (4%), verminderd met de belastingheffing (1%) kan netto aan de aandeelhouder worden uitgekeerd. Deze dividendinkomsten stellen een aandeelhouder in staat om laag belast in privéinkomsten te genieten uit de voormalige B.V.

Rekenvoorbeeld:

Uitgangspunten:

Vermogen VBI	€ 2.000.000
Forfaitaire heffing	4% van het vermogen van de VBI
Heffing Box 2	25%
Jaarlijkse heffing in Box 2	€ 20.000
Privé beschikbaar	€ 60.000

- **Eindafrekening**

Vlak voor de ingangsdatum van het VBIregime zal er een eindafrekening moeten plaatsvinden. Dit houdt in dat de eventuele stille reserves in het vermogen van de B.V. met vennootschapsbelasting worden belast. Dit kan voordelig zijn als er sprake is van een pensioenvoorziening, omdat de fiscale waardering hiervan in het algemeen lager is dan de commerciële waardering; dit verschil kan bij omvorming naar de VBI direct in aftrek worden gebracht.

- **Verzoek**

Het VBIregime wordt op verzoek toegekend (uiteraard als aan de voorwaarden is voldaan). Het verzoek moet worden ingediend voor het einde van het boekjaar met ingang waarvan men de VBIstatus wilt verkrijgen. Afhankelijk van de beleggingsresultaten kan dus met terugwerkende kracht tot het begin van lopende boekjaar besloten worden om te kiezen voor de VBIstatus. De VBIstatus kan ook met terugwerkende kracht worden opgeheven (door niet meer aan de voorwaarden te voldoen door bijvoorbeeld een lening aan de aandeelhouder te verstrekken). Als de VBIstatus op verzoek wordt ingetrokken, dan kan dit niet met terugwerkende kracht.

3.3 (Af)splitsing B.V.

Laten we uitgaan van de gangbare situatie, waarbij een B.V. naast overtollige middelen in de vorm van banktegoeden en verhandelbare beleggingen bijvoorbeeld ook een pensioenverplichting, een lening aan de aandeelhouder (voor woonhuisfinanciering) en een deelneming heeft in een andere onderneming.

De meest praktische en fiscaal gunstige manier om vanuit deze situatie een VBI te krijgen, is een (af)splitsing van het beleggingsvermogen en het overige vermogen. Op deze manier wordt de B.V. als het ware “doorgeknipt” en ontstaan er twee B.V.’s, waarvan er één vervolgens in een N.V. wordt omgevormd en de VBI-status krijgt. De andere B.V. houdt het overige vermogen, bestaande uit de lening aan de aandeelhouder, de pensioenverplichting en de deelneming. Deze B.V. blijft normaal belastingplichtig en kan dus ook de deelnemingsvrijstelling toepassen voor haar deelneming in een andere onderneming.

De (af)splitsing van de B.V. kan onder voorwaarden fiscaal zonder belastingheffing gebeuren. Vooraf kan aan de Belastinginspecteur een goedkeurende beschikking worden gevraagd.

3.4 Beleggingsallocatie

Wat betekent de VBI nu feitelijk voor een DGA met een B.V. met overtollig vermogen, ontstaan door dividend-uitkeringen vanuit de werkmaatschappij en/of door verkoop van de onderneming?

De DGA heeft een aantal mogelijkheden om zijn vermogen fiscaal-juridisch te “alloceren”. Dit zijn:

- Beleggen in een B.V., zonder gebruik te maken van de VBI-faciliteit. Dit betekent in principe jaarlijks afrekenen over het beleggingsrendement in de vennootschapsbelasting (20% over winsten tot € 200.000 en 25% over het meerdere) en bij uitkering aan privé is 25% aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd in Box 2.
- Dividend uitkeren vanuit de B.V. en in privé gaan beleggen in Box 3.
- Lenen van de B.V. en in privé gaan beleggen in Box 3.
- Beleggen in de B.V. in aandelenbelangen van tenminste 5%, waarop de zogenaamde deelnemingsvrijstelling van toepassing is. Dit betekent dat ontvangen dividenden en verkoopopbrengsten fiscaal zijn vrijgesteld bij de ontvangende aandeelhouder; bij uitkering van het vermogen naar privé is 25% aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd in Box 2.
- Beleggen in de VBI.

Schematisch overzicht

In onderstaand schema is een overzicht weergegeven van de financiële uitkomsten van de verschillende beleggingsallocaties.

De uitgangspunten bij de berekeningen zijn als volgt:

- Startbedrag in B.V. € 1.000.000.
- Verkrijgingsprijs € 18.151.
- Bij lening in B.V. tegen 4%.
- Vennootschapsbelastingtarief 20%.
- Inkomstenbelastingtarief Box 2: 25%.
- Geen onttrekkingen.

	2%	4%	6%	8%
5 jaar				
Beleggen in bv, jaarlijks VPB betalen over koerswinst, vermogen	882.467	1.027.288	1.190.618	1.374.179
Beleggen in bv, uitstel VPB over koerswinst, vermogen	883.494	1.031.677	1.201.159	1.394.159
Beleggen in privé na dividend	866.257	1.048.425	1.260.027	1.504.494
Beleggen in privé met lening bv	882.467	1.125.712	1.408.109	1.734.214
5% pakketten	917.027	1.106.534	1.326.294	1.579.794
Vrijgestelde VBI, buitenlandse beleggingsmaatschappij	913.812	1.099.582	1.315.040	1.563.624
10 jaar				
Beleggen in bv, jaarlijks VPB betalen over koerswinst, vermogen	1.032.219	1.399.227	1.880.253	2.505.760
Beleggen in bv, uitstel VPB over koerswinst, vermogen	1.037.396	1.424.025	1.946.986	2.647.453
Beleggen in privé na dividend	994.517	1.456.778	2.104.159	2.999.852
Beleggen in privé met lening bv	1.032.219	1.654.939	2.525.305	3.727.571
5% pakketten	1.114.721	1.623.731	2.333.924	3.313.114
Vrijgestelde VBI, buitenlandse beleggingsmaatschappij	1.098.454	1.583.525	2.259.519	3.190.984
15 jaar				
Beleggen in bv, jaarlijks VPB betalen over koerswinst, vermogen	1.207.513	1.906.429	2.970.869	4.572.240
Beleggen in bv, uitstel VPB over koerswinst, vermogen	1.221.067	1.979.476	3.192.467	5.103.196
Beleggen in privé na dividend	1.141.768	2.024.183	3.513.803	5.981.489
Beleggen in privé met lening bv	1.207.513	2.406.082	4.421.121	7.748.949
5% pakketten	1.355.245	2.383.665	4.109.712	6.953.678
Vrijgestelde VBI, buitenlandse beleggingsmaatschappij	1.312.505	2.262.279	3.851.020	6.464.187
20 jaar				
Beleggen in bv, jaarlijks VPB betalen over koerswinst, vermogen	1.412.708	2.598.083	4.695.612	8.346.021
Beleggen in bv, uitstel VPB over koerswinst, vermogen	1.440.267	2.765.833	5.272.336	9.915.058
Beleggen in privé na dividend	1.310.821	2.812.587	5.867.812	11.926.657
Beleggen in privé met lening bv	1.412.708	3.468.267	7.622.326	15.822.033
5% pakketten	1.647.880	3.500.256	7.239.258	14.600.107
Vrijgestelde VBI, buitenlandse beleggingsmaatschappij	1.560.649	3.214.267	6.532.793	13.047.768

Uit het overzicht volgt dat beleggen in vrijgestelde 5%aandelenbelangen aantrekkelijk is, maar deze zullen in de praktijk niet vaak voorhanden zijn. Beleggen in privé met een lening van de B.V. is met name aantrekkelijk bij hoge rendementen en/of winsten, die in een korte tijdsperiode worden behaald. Een nadeel van deze beleggingsvorm is het risico dat de beleggingen minder waard zijn dan de lening, hetgeen financiële en fiscale risico's met zich meebrengt, bijvoorbeeld de eis van het stellen van aanvullende zekerheden, een hogere rentevergoeding over de lening of het verplicht aflossen van een deel van de lening. Bij niet-nakoming dreigt een fiscale heffing van 25% in Box 2, die in het algemeen niet welkom is.

De VBI geeft een aantrekkelijke uitkomst en is voor veel DGA's een beter alternatief dan blijven beleggen in een normaal belaste B.V. of dividend uitkeren, hetgeen als nadeel heeft dat er door de belastingheffing in Box 2 25% minder beleggingsvermogen resteert.

4 Het stemrechtloze aandeel

4.1 Inleiding

Met de invoering van de Flex B.V.wetgeving is er de mogelijkheid gekomen tot het creëren van verschillende soorten aandelen, zoals stemrechtloze of winstrechtloze aandelen. In dit hoofdstuk gaan we nader in op het stemrechtloze aandeel en de mogelijkheden, die het stemrechtloze aandeel in de praktijk kan bieden, ook in de zin van beleggen, wat het financieren van ondernemingen toch in essentie ook is.

4.2 Stemrechtloos aandeel

Onder het nieuwe B.V.-recht, dat met ingang van 1 oktober 2012 van kracht geworden is, is het mogelijk stemrechtloze en winstrechtloze aandelen te creëren. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot een flexibele verdeling van het stemrecht en de mogelijkheid om statutaire kwaliteitseisen aan het aandeelhouderschap te stellen. Het niet voldoen aan dergelijke statutaire kwaliteitseisen wordt gesanctioneerd met een opschorting van het stemrecht, vergaderrecht en het recht op uitkeringen.

Het is eenvoudiger geworden om meer dan één stem voor specifieke besluiten aan bepaalde aandelen toe te kennen. Dit kan vooral bij joint ventures en familievennootschappen een uitkomst bieden.

Certificering van aandelen blijft mogelijk. Voor werknemersparticipaties en bedrijfsopvolging blijft dit een interessant alternatief voor stemrechtloze aandelen. Dit zit hem in het feit dat de houder van een stemrechtloos aandeel moet worden uitgenodigd voor de aandeelhoudersvergadering en, alhoewel hij geen stem heeft, hij wel het recht van spreken heeft; hij mag het woord voeren tijdens de aandeelhoudersvergadering. Als men dit niet wenst, blijft certificering een alternatief. Immers in dat geval heeft de certificaathouder in beginsel voornoemde rechten niet. Die rechten heeft hij pas als de statuten van de B.V. deze rechten ook toekent aan de certificaathouder.

Ook bij bedrijfsopvolging kan certificering nog steeds een aantrekkelijk alternatief zijn. Te denken valt aan de situatie, waarbij de ondernemer zijn onderneming wél wil nalaten aan zijn kinderen, maar dat deze kinderen eigenlijk geen geschikte opvolgers zijn en derhalve geen zeggenschap over de onderneming zouden moeten hebben. De vruchten mogen ze evenwel wél genieten. Certificering kan dan een oplossing bieden. Op die manier kunnen één of meerdere personen aangewezen worden, die de zeggenschap over de onderneming krijgen (zonder deel te nemen in het kapitaal). Immers door de certificering genieten de certificaathouders (de kinderen) de vruchten, terwijl de zeggenschap ligt bij het bestuur van de Stichting administratiekantoor. De statuten van de Stichting Administratiekantoor kunnen voorzien in de mogelijkheid dat de bestuurder(s) van de Stichting al op voorhand één of meer zijn/hun opvolgende bestuurders benoemen, in het geval de huidige bestuurder(s) ermee ophouden. Dit is niet mogelijk bij stemrechtloze aandelen.

In het navolgende schema hebben we de kenmerken van het stemrechtloze aandeel en certificeren naast elkaar gezet als hulpmiddel bij het antwoord op de vraag wat in een gegeven situatie de voorkeur geniet.

Certificeren	Stemrechtloos aandeel
<ul style="list-style-type: none"> • Geen vergaderrecht in AV; tenzij statuten dit bepalen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vergaderrecht in AV.
<ul style="list-style-type: none"> • Benoeming opvolgende bestuurders in STAK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen opvolgend stemrecht.
<ul style="list-style-type: none"> • Meestal vereenzelviging met aandeel, geen aparte soort AB. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aparte soort voor het AB.
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnen onderhands geleverd worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Levering altijd via notaris.
<ul style="list-style-type: none"> • Oprichting STAK en instandhoudingskosten STAK. 	<ul style="list-style-type: none"> • Statuten aanpassen als nog geen mogelijkheid voor stemrechtloze aandelen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid bijzondere rechten toe te kennen (bijvoorbeeld benoemingsrechten).
<ul style="list-style-type: none"> • Dividend: uitkeringstoets. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dividend: uitkeringstoets.

4.3 Nieuwe organen

In de nieuwe B.V.wetgeving is ook een regeling opgenomen op grond waarvan een orgaan⁴ van de vennootschap ook een vergadering van houders van aandelen van een bepaald soort of aanduiding kan zijn. Het is onder de nieuwe regels bijvoorbeeld mogelijk om statutair aan de houder van de aandelen A de bevoegdheid toe te kennen om een bepaalde bestuurder te benoemen. Een dergelijke bevoegdheid kan ook toegekend worden aan een stemrechtloos aandeel.

4.4 Verplichtingen voor aandeelhouders

De nieuwe regels maken het mogelijk in de statuten te bepalen dat aan het aandeelhouderschap verbintenismatige verplichtingen zijn verbonden tegenover de andere aandeelhouders, de vennootschap of jegens derden. Dit kan dan voor alle aandeelhouders gelden of voor aandeelhouders van een bepaalde soort.

Men kan bijvoorbeeld bepalen dat alleen gediplomeerde artsen aandeelhouder van de B.V. kunnen zijn (verplichtingen jegens elkaar) of dat een aandeelhouder bepaalde producten aan de vennootschap moet leveren (verplichtingen jegens de vennootschap) of dat de aandeelhouder aansprakelijk is voor de schulden van de vennootschap (verplichtingen jegens derden).

Zo kunnen de statuten ook bepalen dat een aandeelhouder een aandeelhoudersovereenkomst moet naleven waarnaar de statuten verwijzen. Let evenwel op dat een nieuwe aandeelhouder echter eerst dan aan deze aandeelhoudersovereenkomst is gebonden als hij als partij toetreedt tot deze overeenkomst. Als dwangmiddel kunnen de statuten dan weer wel bepalen dat, zolang deze aandeelhouder niet tot deze aandeelhoudersovereenkomst is toegetreten - en hij dus de betreffende statutaire verplichting niet nakomt - het stemrecht en/of het recht op uitkeringen en/of het vergaderrecht wordt opgeschort.

4.5 Overdracht van aandelen

Het opnemen van een blokkeringsregeling in de statuten is niet meer verplicht. Wanneer er wel een blokkeringsregeling wordt opgenomen, dan kunnen er nauwgezette afspraken worden gemaakt over de prijsbepaling.

Een lock-upbepaling, inhoudende dat een aandeelhouder gedurende een bepaalde periode zijn aandelen niet kan overdragen, kan in de statuten worden opgenomen. Overdracht van aandelen gedurende die periode is dan niet mogelijk voor de aandeelhouder.

Als men op dit punt gebruik wil maken van de nieuwe mogelijkheden, dan zal men zijn statuten moeten aanpassen. Het is namelijk niet zo dat met de nieuwe wet de huidige in de statuten opgenomen blokkeringsregeling komt te vervallen; die blijft van kracht totdat de statuten gewijzigd worden.

4.6 Mogelijkheden met stemrechtloos aandeel

Het stemrechtloos aandeel biedt verschillende mogelijkheden in het geval van investeerders in de onderneming, waarbij men wél de investeerders aandelen in de winst wil geven, maar geen zeggenschap dan wel de bestaande zeggenschapsverhoudingen bij voorkeur niet wil wijzigen. Of in het geval van familieleden, zoals kinderen, die men wel wil laten delen in de winsten, maar niet in de zeggenschap.

Zoals we in paragraaf 4.2 hebben gezien, wordt tot nu toe veelal het middel van certificering gebruikt als de eigenaar van een familiebedrijf de behoefte had zijn familieleden te laten delen in de winsten en de vermogensbestanddelen, zonder direct de zeggenschap over de onderneming te verliezen. Hetzelfde effect kan echter worden bereikt door stemrechtloze aandelen uit te geven. In paragraaf 4.2 hebben we gezien dat één van de verschillen met certificeren het vergaderrecht is, dat kleeft aan het stemrechtloze aandeel en dat kan als bezwaarlijk worden gezien. Bij certificering van aandelen kan het vergaderrecht worden uitgesloten in de statuten.

Stemrechtloze aandelen kunnen bijvoorbeeld ook worden gebruikt in gevallen waar men de inbrengen wél economisch wil belonen (winstrechten), maar niet dat er ook extra zeggenschapsrechten aan verbonden zijn. Men kan dan gelijke zeggenschapsrechten hebben, maar verschillende winstrechten.

De Flexwet biedt ook de mogelijkheid tot uitgifte van preferente stemrechtloze aandelen.

Deze variant kan aardig zijn in bijvoorbeeld de navolgende gevallen:

- Een vennootschap kan preferente stemrechtloze aandelen uitgeven zonder dat verwatering van het stemrecht optreedt voor de zittende aandeelhouders.
- Een vennootschap kan preferente stemrechtloze aandelen uitgeven zonder dat dit (negatief) effect zou (kunnen) hebben op de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen. Preferente (stemrechtloze) aandelen vallen immers onder het eigen vermogen. Dit kan van belang zijn bij onder andere de solvabiliteitsgraad, die vaak in financieringsovereenkomsten met bijvoorbeeld de bank worden afgesproken.
- Een vennootschap kan preferente stemrechtloze aandelen gebruiken als financieringsvorm. Het op preferente aandelen te betalen dividend kan lager zijn dan de rente betaalbaar op een banklening. Daarbovenop zullen de houders van preferente stemrechtloze aandelen geen controle uit kunnen oefenen (tenzij zich een situatie voordoet waar een preferent aandeelhouder wel stemrecht wordt toegekend en dit als zodanig in de statuten is opgenomen).
- Een joint venture kan gebruik maken van preferente stemrechtloze aandelen als onderdeel van een 'joint venture funding'-overeenkomst. De zeggenschap binnen de joint venture blijft dan bij de vennootschappen, die de joint venture aangaan, terwijl zij tegelijkertijd ook geld kunnen ophalen. De zeggenschapsverhoudingen worden op deze manier niet verstoord.
- Als laatste noemen we nog dat stemrechtloze aandelen ook ingezet kunnen worden bij werknemersparticipaties om managers en andere werknemers deel te laten nemen in het kapitaal van de vennootschap zonder dat zij ook stemrecht en dus zeggenschap krijgen in de Algemene Vergadering.
- Het stemrechtloze aandeel kan een interessant instrument worden. Het is een instrument, waarmee de praktijk denkkelijk goed uit de voeten kan om de statuten zodanig in te richten dat, afhankelijk van de behoeften van de deelnemers de gewenste allocatie van bevoegdheden, zeggenschap en controle bewerkstelligd kunnen worden.

5 Opties

5.1 Optiestructuur in hoofdlijnen

In essentie houdt de optiestructuur in dat de DGA in privé een optie schrijft (in het vervolg gaan wij uit van een calloptie), die de vennootschap koopt. De vennootschap betaalt hiervoor een optiepremie. Hiermee heeft de vennootschap het recht verkregen het onderliggende aandeel (het aandeel waarop de optie ziet) tegen een vooraf bepaalde prijs (de uitoefenprijs) te kopen van de DGA in privé en heeft de DGA in privé de plicht om het aandeel tegen de uitoefenprijs te verkopen. In de praktijk zal de DGA bij afwikkeling niet het onderliggende aandeel daadwerkelijk moeten leveren aan de vennootschap, maar wordt de optieverplichting (het verschil tussen de actuele koers van het onderliggende aandeel en de uitoefenprijs, indien positief) op het moment van uitoefening afgekocht (een zogenaamde cash settlement).

De optiestructuur heeft met name tot gevolg dat zonder directe belastingheffing liquiditeiten, in de vorm van de optiepremie, aan de vennootschap kunnen worden onttrokken. Dit in tegenstelling tot de dividenduitkering die wordt belast met 25% aanmerkelijkbelangheffing (Box 2) dan wel het lenen (in rekening-courant) wat financieel gezien een dure aangelegenheid is, die bovendien ook (fiscaal) haar grenzen kent.

5.2 Gevolgen in privé

Zoals aangegeven, schrijft de DGA in privé een calloptie. Dit betekent dat de DGA het recht, om het onderliggende aandeel gedurende de uitoefenperiode tegen de uitoefenprijs te kopen, verkoopt aan de vennootschap. De DGA heeft in privé derhalve de plicht om het aandeel tegen de overeengekomen uitoefenprijs te verkopen. In ruil voor deze plicht ontvangt de DGA een koopsom, de optiepremie. De voorwaarden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst.

De ontvangst van deze optiepremie zelf wordt bij de DGA in privé niet belast. Wél wordt “het verdere verloop van de optiepremie” volgens de gebruikelijke regels belast. Dit betekent dat, in het geval de vennootschap de premie schuldig blijft, dit wordt gezien als het ter beschikking stellen van middelen door de DGA aan de vennootschap, hetgeen aanleiding geeft tot een heffing in Box 1 (over met name de rente). Als de DGA de optiepremie in contanten incasseert, dan wel in rekening-courant verrekent, valt de optiepremie in Box 3 en wordt daar per saldo belast met 1,2%.

De behandeling van de optie zelf is bijzonder te noemen. In privé dient namelijk slechts de optieverplichting in Box 1 te worden aangegeven, de ontvangen optiepremie gaat, zoals gezegd, naar Box 3. Het verloop van de optieverplichting wordt fiscaal gevolgd in de ter beschikkingstellingregeling (Artikel 3.92 Wet IB 2001): daalt de optie in waarde, dan daalt uiteraard ook de optieverplichting. Deze vermindering van de optieverplichting is fiscaal belast in Box 1; evenzo is een toename van de optieverplichting een aftrekbare last in Box 1. Een optieverlies mag uit het oogpunt van voorzichtigheid in aftrek worden gebracht ondanks dat het nog niet gerealiseerd is. Een winst behoeft pas fiscaal te worden aangegeven, als het daadwerkelijk is gerealiseerd.

5.3 Gevolgen voor de B.V.

De calloptie komt bij de vennootschap op de balans te staan. Deze wordt gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel behoeft bij een stijgende optiekoers geen winst genomen te worden, terwijl bij een dalende optiekoers wel verlies genomen kan worden. De gerealiseerde waarde mutatie (winst of verlies) van de optie is belast c.q. aftrekbaar in de vennootschap met vennootschapsbelasting (20%-25,5%) en op termijn aanmerkelijkbelangheffing.

5.4 Risico's

Onafhankelijk van de waardeontwikkeling van de opties is er een liquiditeitsvoordeel en een rentevoordeel aanwezig in privé dan wel bij de B.V. Dit wordt veroorzaakt, doordat de optiepremie vooraf wordt ontvangen en verder doordat fiscale verliezen (jaren) eerder worden afgetrokken dan fiscale winsten worden belast. Door een langere looptijd te nemen wordt dit laatste voordeel groter.

In beginsel kan de optieverplichting in omvang onbeperkt oplopen, immers de waarde van een aandeel kan onbeperkt toenemen. Er bestaat een mogelijkheid om de hoogte van de optieverplichting te beperken. De vennootschap schrijft op haar beurt een calloptie op hetzelfde onderliggende aandeel, maar met een hogere uitoefenprijs dan de optie, die de DGA in privé heeft geschreven. De DGA neemt vervolgens deze calloptie in privé. Hiermee is het risico per optie beperkt tot het verschil in uitoefenprijs van de beide callopties.

Zowel in de jaarrekening van de vennootschap als in de privé-aangifte worden de twee posities gesaldeerd opgenomen. Is de gesaldeerde positie positief ten opzichte van de beginsituatie, dan wordt er nog geen fiscale winst genomen; is deze positie negatief, dan wordt er wel al een fiscaal verlies genomen.

Omdat de af te sluiten optieovereenkomst zakelijk moet zijn, bestaat er altijd een kans dat de DGA in privé verlies lijdt. Immers, zoals bij een kansovereenkomst, hetgeen een optie is, betekent de winst van de één het verlies van de ander. Door het werken met een spread, zoals in de vorige alinea aangegeven, wordt naar onze mening de zakelijkheid verder onderbouwd. Het maximale verlies van de DGA kan van tevoren worden bepaald. Verder kan de DGA in beginsel (er zijn juridische voorwaarden) door middel van een dividenduitkering aan de optieverplichting voldoen jegens de B.V. Uit berekeningen blijkt overigens dat de DGA in privé een belang heeft bij een stijgende optieverplichting.

Rekenvoorbeeld:

Stel dat de DGA voor een bedrag van € 150.000 een optiecontract wil sluiten om zijn rekening-courant af te lossen. De contracten worden gesloten op basis van opties ING met een looptijd tot december 2017. De koersen zijn op dat moment als volgt:

ING	C 20-12-2017	€ 7,00	schrijven	Koers € 3,24
ING	C 20-12-2017	€ 15,00	nemen	Koers € 0,60

Op basis van deze koersen wordt een contract op 56.818 (€ 150.000: (€ 3,24 - € 0,60)) opties gesloten. Het maximale risico voor de DGA is dan € 454.544 (56.818 x (€ 15 - € 7)).

Als de koers van de onderliggende aandelen namelijk boven de € 15,00 komt, maken beide partijen gebruik van hun rechten en is de DGA per saldo een bedrag van € 454.544 verschuldigd aan de B.V.

De toename van de optieverplichting is aftrekbaar in Box 1 tegen een tarief van maximaal 52%. De corresponderende bate is belast met vennootschapsbelasting. Door een goede timing kan hier, afhankelijk van de duur en het waardeverloop van de optie jaren tussen zitten.

5.5 Implementatie van de optiestructuur

Bij de implementatie van de optiestructuur is het van belang dat er met de vennootschap wordt gehandeld, als ware dit een niet-gelieerde derde, met andere woorden: er moet zakelijk worden gehandeld. Dit wordt in casu bewerkstelligd door bij het schrijven van de optie aan te haken bij bestaande opties, die aan de beurs worden verhandeld. Dit betekent: identiek qua onderliggend aandeel, uitoefenprijs, looptijd en premie.

Nu de fiscus de zakelijkheid van de structuur zal toetsen, is het van belang een goede, schriftelijke optieovereenkomst op te stellen.

6 Enige estateplanningaspecten

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op enige estateplanningaspecten van beleggen.

6.2 Beleggen in vastgoed: estateplanningaspecten

In het kader van de vermogensplanning is het bij beleggingen in vastgoed raadzaam om stil te staan bij de mogelijke overdracht van een deel van het vermogen aan derden/de kinderen. Bij vererving van (een deel van) het vermogen aan kinderen is over het gedeelte tot € 117.214 (2014) 10% erfbelasting verschuldigd. Over het meerdere boven de € 117.214 is 20% erfbelasting verschuldigd. Voor zover er tijdens het leven al vermogen is overgedragen aan de kinderen, is hier in de toekomst geen erfbelasting meer over verschuldigd.

Eén van die mogelijkheden is om tijdens leven een bedrijfspand of beleggingspand over te dragen aan de kinderen met behoud van zeggenschap. Het één en ander wordt hier toegelicht aan de hand van een voorbeeld van een pand met een waarde van € 500.000 en een huuropbrengst van € 50.000. De onderhoudskosten en andere kosten bedragen € 5.000.

Voorbeeld:

Het pand wordt verhuurd aan derden. Jaarlijks ontvangen de eigenaren/ de ouders een nettohuur uit dit pand van € 45.000 - 1,2% belasting over € 500.000 (= € 6.000) = € 39.000. Als dit pand wordt verkocht aan de kinderen, komt het jaarlijkse rendement direct bij de kinderen. De kinderen zullen een deel van de koopsom daadwerkelijk betalen, hier borg voor staan of geschenken krijgen. Hiervan afziend en uitgaande van de huidige rentestand van stel 3%, dan is de vermogensoverheveling naar de kinderen € 45.000 brutohuur € 15.000 rente (de inkomstenbelasting is dan nihil) = € 30.000. Uiteraard gaat dit op als en voor zover er geen waarde-achteruitgang van het pand is, het pand niet leeg komt te staan en er geen grotere onderhoudskosten zich gaan voordoen.

Al na 12 jaar is het gehele pand overgedragen aan de kinderen:

Jaar	schuld 1/1	huur	rente	aflossing	schuld 31/12
1	500.000	45.000	-15.000	30.000	470.000
2	470.000	45.900	-14.100	31.800	438.200
3	438.200	46.818	-13.146	33.672	404.528
4	404.528	47.754	-12.136	35.619	368.909
5	368.909	48.709	-11.067	37.642	331.267
6	331.267	49.684	-9.938	39.746	291.522
7	291.522	50.677	-8.746	41.932	249.590
8	249.590	51.691	-7.488	44.203	205.387
9	205.387	52.725	-6.162	46.563	158.824
10	158.824	53.779	-4.765	49.014	109.809
11	109.809	54.855	-3.294	51.560	58.249
12	58.249	55.952	-1.747	54.204	4.045

Bij verkoop van het Pand aan de kinderen is in beginsel 6% overdrachtsbelasting verschuldigd over de waarde van het Pand ($6\% * € 500.000 = € 30.000$). Ter voorkoming van het grootste deel van de heffing van overdrachtsbelasting bij verkoop van het pand aan de kinderen kan de verkoop worden vormgegeven als een sale-lease-back-transactie, waarbij een 12jarig erfpachtrecht achterblijft.

Uiteraard moet een dergelijke structuur realiteit kennen, de ouders mogen niet te oud zijn (levensverwachting ruim 12 jaar) en de transactie moet zakelijk zijn.

Voor de heffing van overdrachtsbelasting wordt in de notariële akte een beroep gedaan op de werking van Artikel 11 Wet op Belastingen van Rechtsverkeer jo Artikel 2 Uitvoeringsbelasting Belastingen van Rechtsverkeer. Het belangrijkste verschil tussen huur en erfpacht is de juridische positie van de erfpachter. De erfpachter heeft een zakelijk recht. Als de erfpachter zijn verplichtingen niet nakomt (betaling van de canon), kan niet direct de erfpacht worden beëindigd, maar pas na verloop van twee jaren. Bij huur zou de huurovereenkomst eerder ontbonden kunnen worden. Voor het overige is de huursituatie goed vergelijkbaar met de erfpachtsituatie.

Verkoop van het pand aan de kinderen moet tegen de werkelijke waarde plaatsvinden. Uitgaande van de vastgestelde waarde van € 500.000 en een canon ("huur") van € 50.000 per jaar 2% geïndexeerd, is de overdrachtsbelasting als volgt te berekenen:

Waarde pand		€ 500.000	CW-factor	af trek
Canon jaar (jaarlijks 2% geïndexeerd)	1	50.000	0,85	42.500
	2	51.000	0,85	43.350
	3	52.020	0,85	44.217
	4	53.060	0,85	45.101
	5	54.122	0,85	46.003
	6	55.204	0,64	35.331
	7	56.308	0,64	36.037
	8	57.434	0,64	36.758
	9	58.583	0,64	37.493
	10	59.755	0,64	38.243
	11	60.950	0,48	29.256
	12	62.169	0,48	29.841
			Totaal	464.130
			Basis	500.000
			Overdr.Bel.	2.152

Behoud van de zeggenschap - Door het Pand over te dragen aan een Stichting Administratiekantoor ("de Stichting") krijgen de kinderen niet de daadwerkelijke beschikkingsmacht over het pand. De Stichting zal het Pand gaan beheren. Door certificering van het Pand kan een scheiding worden aangebracht tussen de beschikkingsmacht over en het economische belang bij het Pand. De ouders houden de zeggenschap over het Pand (de zeggenschap/ beslissingsbevoegdheid) en de kinderen krijgen door middel van certificaten het economisch belang (het volledige belang bij de waardeveranderingen, alsmede het recht op de huurpenningen) van het Pand. De kinderen kunnen de certificaten tegen een zakelijke waarde kopen. Indien gewenst, kunnen de ouders de kinderen de certificaten ook belastingvrij schenken. Dit kan door de Stichting het benodigde bedrag voor de koop van het Pand te lenen en hier een zakelijke rente over te laten betalen.

Omdat in de praktijk vrijwel nooit een 100% financiering wordt verstrekt, kan een 100% financiering onzakelijk zijn en tot een schenking leiden. Derhalve wordt vaak een bedrag gestort in de Stichting.

7 Herkwalificatie en renteaftrekbeperkingen

7.1 Inleiding

In DGA land komt het vaak voor dat kapitaal of leningen verstrekt worden aan eigen B.V.'s. Dit kan een zeer vriendelijke manier van beleggen zijn, want welke onderneming draait nu beter dan de eigen onderneming? Als het goed gaat met de onderneming kunnen er mooie resultaten behaald worden. Het resultaat kan onder andere beïnvloed worden door fiscale valkuilen, zoals de herkwalificatie van de geldverstreking of door renteaftrekbeperkingen. We staan daar in dit hoofdstuk kort bij stil.

De laatste tijd is er in de fiscale jurisprudentie en literatuur veel aandacht voor de fiscale (her)kwalificatie van vreemd vermogen en eigen vermogen. De fiscale kwalificatie van een geldverstreking aan de B.V. is fiscaal relevant, omdat vergoedingen op eigen vermogen en vreemd vermogen verschillend belast worden en overigens fiscaal verschillend behandeld worden. Het grondbeginsel is dat het fiscale de civiel-juridische kwalificatie volgt. Er bestaan evenwel een aantal uitzonderingen. Hierna gaan we in op het fiscaal herkwalificeren van een lening in kapitaal en het omgekeerde kapitaal fiscale herkwalificeren in lening. Ook staan we stil bij de zich ontwikkelende jurisprudentie, inzake de onzakelijke lening en tenslotte staan we stil bij enige renteaftrekbeperkingen.

7.2 Lening fiscaal herkwalificeren als kapitaal

Op het hiervoor omschreven beginsel dat het fiscale in beginsel de civielrechtelijke kwalificatie als lening volgt, bestaan al sinds jaar en dag, gebaseerd op vaste jurisprudentie van de Hoge Raad drie uitzonderingen, te weten:

1. de schijnlening
2. de bodemloze putlening
3. de deelnemerschapslening.

Van een schijnlening is kort gezegd sprake als partijen in werkelijkheid de bedoeling hebben een kapitaalverstreking tot stand te brengen. Van een bodemlozeputlening is er sprake als een aandeelhouder aan de dochtervennootschap een lening verstrekt, waarvan hij op het moment van het verstrekken weet, of redelijkerwijs zou moeten weten, dat de lening niet of niet volledig kan worden terugbetaald. De deelnemerschapslening tenslotte is gecodificeerd (dat is wettelijk verankerd) in Artikel 10, lid 1, letter d Wet Vpb 1969. Op grond van dit artikel mogen vergoedingen op een geldlening niet in aftrek worden gebracht als de lening onder zodanige voorwaarden is aangegaan, dat deze feitelijk functioneert als eigen vermogen. De deelnemerschapslening wordt ook wel aangeduid met hybride lening. Op grond van vaste jurisprudentie is er sprake van het feitelijk functioneren als eigen vermogen als:

- de vergoeding op de lening winstafhankelijk is
- de hoofdsom van de lening is achtergesteld ten opzichte van alle andere schuldeisers
- de lening geen vaste looptijd - of een looptijd van meer dan vijftig jaar - heeft en (tussentijds) slechts opeisbaar is in geval van faillissement, surséance van betaling of liquidatie.

Een schuldenaar mag de rente, die hij verschuldigd is op een hybride lening, niet aftrekken, maar de geldverstrekker kan, als de deelnemingsvrijstelling van toepassing is, de rente onbelast ontvangen. In grensoverschrijdende situaties kan de kwalificatie als hybride lening tot gevolg hebben dat rente-inkomsten in Nederland zijn vrijgesteld onder de deelnemingsvrijstelling, terwijl de rentekosten bij de buitenlandse deelneming wel aftrekbaar zijn. Aan dit hybride karakter heeft deze variant dan ook zijn andere naam, te weten "hybride lening", te danken.

7.3 Kapitaal fiscaal herkwalificeren als lening

Zoals we in de vorige paragraaf hebben gezien, zijn we in het fiscale er wel aan gewend onder omstandigheden een lening fiscaal te herkwalificeren als kapitaal. Typische voorbeelden hiervan zijn de bodemlozeputlening, de schijnlening en de deelnemerschapslening. Een soort tussenvorm is de zich ontwikkelende jurisprudentie over de onzakelijke lening, waarover meer in paragraaf 7.4. Maar is het nu ook mogelijk dat kapitaal fiscaal moet worden geherkwalificeerd als lening? De eerste jurisprudentie hierover is aan het verschijnen en de Hoge Raad heeft er inmiddels een duidelijk standpunt over geformuleerd.

Uit de jurisprudentie, inzake de fiscale herkwalificatie van leningen in kapitaal, lijken drie essentiële kenmerken van kapitaal gedistilleerd te kunnen worden:

1. Het vermogen staat permanent ter beschikking van de vennootschap.
2. De vergoeding is winstdelend.
3. Bij faillissement staat de kapitaalverstrekker als allerlaatste in de rij (dus achter de preferente en gewone schuldeisers).

De hoofdregel is dat de civielrechtelijke kwalificatie ook fiscaal rechtelijk gevolgd dient te worden. Fiscale herkwalificatie dient slechts in uitzonderingssituaties plaats te vinden. Uit de jurisprudentie⁵ distilleert de AG drie criteria voor een van de civiel rechtelijke kwalificatie afwijkende fiscaal rechtelijke kwalificatie:

1. De op grond van civielrechtelijke kwalificatie aan de gekozen rechtsvorm verbonden fiscale gevolgen zijn onaanvaardbaar.
2. Gezien het economisch resultaat.
3. In het licht van de belastingwet.

De Hoge Raad heeft op 7 februari 2014 twee belangrijke arresten gewezen, inzake de vraag of civielrechtelijk aandelenkapitaal voor fiscale doeleinden kan worden geherkwalificeerd als lening. Het ging hier in beide gevallen om de toepassing van de deelnemingsvrijstelling. De Hoge Raad oordeelt dat voor de beantwoording van de vraag of een geldverstrekking door een moedermaatschappij aan haar dochtermaatschappij voor wat betreft de fiscale gevolgen als een geldlening dan wel als een kapitaalverstrekking heeft te gelden, de civielrechtelijke vorm in beginsel beslissend is. De Hoge Raad oordeelt vervolgens dat een geldverstrekking die civielrechtelijk als aandelenkapitaal dient te worden gekwalificeerd, dit ook voor fiscale doeleinden is. Er is geen ruimte civielrechtelijk kapitaal voor fiscale doeleinden te herkwalificeren als lening.

Uitgangspunten

De Hoge Raad onderstreept in deze arresten twee belangrijke uitgangspunten en wel dat:

1. in beginsel de civielrechtelijke vorm van een geldverstrekking in beginsel ook bepalend is voor de fiscaal rechtelijke kwalificatie van de geldverstrekking
2. dat het benutten van de keuzevrijheid, die een belastingplichtige heeft bij de financiering van een vennootschap, geen *fraus legis* (is handelen in strijd met doel en strekking van de wet) oplevert.

Herkwalificatie van lening naar kapitaal maar niet omgekeerd

De Hoge Raad stelt de civielrechtelijke kwalificatie van een geldverstrekking voorop. Voor geldverstrekkingen, die civielrechtelijk kwalificeren als lening heeft de Hoge Raad in het verleden drie uitzonderingen op deze hoofdregel geformuleerd, waarbij het wel mogelijk is geldleningen voor fiscale doeleinden te herkwalificeren als kapitaal, te weten in het geval van de bodemloze putlening, de schijnlening en de deelnemerschapslening. Blijkens de arresten van 7 februari 2014 wordt echter voor aandelenkapitaal geen uitzonderingen gemaakt.

Als een geldverstrekking civielrechtelijk geduid moet worden als aandelenkapitaal, dan dient deze duiding ook voor fiscale doeleinden gevolgd te worden. Uit de overwegingen valt af te leiden dat een fiscale herkwalificatie van kapitaal een te grote rechtsonzekerheid met zich mee zou brengen.

In de ene zaak was aan de orde dat een bankensyndicaat zijn overnameholding gefinancierd had met een geldlening, die later omgezet werd in cumulatief preferent aandelenkapitaal. De vorm, waarin dit cumulatief preferente aandelenkapitaal werd gegoten, vertoont grote gelijkens met een geldlening voor drie jaar tegen een vaste rente. De vraag was of de vergoeding die het bankensyndicaat ontvangt fiscaal kwalificeert als rente of (vrijgesteld) deelnemingsdividend. De Hoge Raad gaf aan dat de civielrechtelijke vorm bepalend is, dat daar voor geldleningen drie uitzonderingen op bestaan, maar dat daar voor kapitaal geen ruimte voor is. Een uitzondering naar mate van risico zou tot rechtsonzekerheid leiden over de vraag waar de grens moet worden getrokken tussen het verstrekken van risicodragend kapitaal (eigen vermogen) en het vertrekken van een geldlening.

In de andere zaak was in eerste instantie een lening verstrekt aan een Australische deelneming. Deze lening werd later omgezet in Australische redeemable preference shares. Hof Amsterdam had al geoordeeld dat deze redeemable preference shares grote gelijkens vertoont met onze cumulatief preferente aandelen. Ook de Hoge Raad was van oordeel dat onderhavige redeemable preference shares grote gelijkens vertonen met onze cumulatief preferente aandelen met beperkte stemrechten en nu dergelijke aandelen kwalificeren voor de deelnemingsvrijstelling en dus als kapitaal heeft dat ook te gelden voor deze Australische redeemable preference shares.

Gebruikmaken van keuzevrijheid is geen fraus legis

Een andere belangrijke bevestiging, die de Hoge Raad met voornoemde arresten heeft gegeven, is dat het gebruikmaken van de keuzevrijheid, die de wet biedt aan een belastingplichtige bij de financiering van een vennootschap, waarin zij deelneemt (eigen vermogen of vreemd vermogen), geen fraus legis vormt, of wel met andere woorden niet in strijd komt met doel en strekking van de wet.

Tenslotte

De Hoge Raad ziet geen ruimte kapitaal voor fiscale doeleinden te herkwalificeren als lening.

Bij buitenlandse financieringsvormen van vennootschappen, waarin wordt deelgenomen, zal de kwalificatie van deze financieringsvormen moeten plaatsvinden naar civielrechtelijke maatstaven. Vormt de financieringsvorm civielrechtelijk kapitaal, dan zal deze duiding ook voor fiscale doeleinden moeten worden gevolgd.

7.4 Onzakelijke lening

Lang werd aangenomen dat een geldverstrekking ten behoeve van de belastingheffing als kapitaal dan wel als vreemd vermogen kwalificeert. Echter in 2008 heeft de Hoge Raad een derde kwalificatie geïntroduceerd: de "onzakelijke lening". Deze kwalificatie leidt ertoe dat het niet is toegestaan een verlies op een dergelijke lening ten laste van het fiscaal resultaat af te schrijven. In deze paragraaf een korte schets van de "onzakelijke lening" en hoe een dergelijke kwalificatie mogelijk te voorkomen.

In november 2011 heeft de Hoge Raad een drietal richtinggevende arresten voor de onzakelijke lening gewezen, waarna nog een aantal uitspraken en arresten zijn verschenen. Het onderwerp is nog niet uitontwikkeld.

De onzakelijke lening: een korte theoretische schets

Een vennootschap kan gefinancierd worden met:

1. kapitaal (eigen vermogen), of
2. vreemd vermogen

In beginsel, zo hebben we in paragraaf 7.3 gezien, wordt voor de belastingheffing de civielrechtelijke vorm gevolgd, met andere woorden een civielrechtelijke lening blijft ook fiscaal rechtelijk een lening. In sommige gevallen wordt echter dat wat civielrechtelijk een lening is, fiscaalrechtelijk (dat wil zeggen ten behoeve van de belastingheffing) geherkwalificeerd naar fiscaal kapitaal. Dit is mogelijk in geval van:

- een schijnlening
- een bodemlozeputlening
- een deelnemerschapslening.

Kwalificatie als eigen of als vreemd vermogen is voor de belastingheffing van belang, omdat beloningen (dividend) en waardemutaties van fiscaal kapitaal de fiscale winst van de vennootschap in beginsel niet beïnvloeden. Voor vreemd vermogen geldt dat beloningen (rente) in beginsel aftrekbaar zijn en waardemutaties (bijvoorbeeld valutaresultaten) de fiscale winst beïnvloeden. De kwalificatie van kapitaal of vreemd vermogen is ook van belang voor de vennootschapsbelastingheffing van de vermogensverstrekker. Kapitaalverstrekking kan onder de deelnemingsvrijstelling vallen (vrijgesteld). De lotgevallen van verstrekt vreemd vermogen (rente, waardemutaties) beïnvloeden (in beginsel) de fiscale winst.

Onzakelijke lening

Tot 2008 werd veelal aangenomen dat een geldverstrekking ten behoeve van de belastingheffing als kapitaal dan wel als vreemd vermogen kwalificeert. Echter in 2008 heeft de Hoge Raad een derde kwalificatie geïntroduceerd, namelijk de zogenaamde “onzakelijke lening”. Bij een “onzakelijke lening” lijkt het zo te zijn, dat er fiscaal sprake is van een “lening” (i.e. vreemd vermogen (en dus de rente in beginsel aftrekbaar is en belastbaar bij de crediteur)). Echter een eventueel afwaarderingsverlies op de lening, vanwege (gedeeltelijke) oninbaarheid, kan niet ten laste van het fiscale resultaat worden gebracht. De kernoverweging van de Hoge Raad voor een “onzakelijke lening” is de volgende:

“Indien en voor zover een geldverstrekking door een vennootschap aan haar aandeelhouder plaatsvindt onder zodanige voorwaarden en omstandigheden dat daarbij door die vennootschap een debiteurenrisico wordt gelopen dat een onafhankelijke derde niet zou hebben genomen, moet - behoudens bijzondere omstandigheden - ervan worden uitgegaan dat die vennootschap dat debiteurenrisico in zoverre heeft aanvaard met de bedoeling het belang van haar aandeelhouder in die hoedanigheid te dienen. Dit brengt mee dat een eventueel verlies op de geldlening in zoverre niet in mindering op de winst van die vennootschap kan worden gebracht.”

Het leerstuk van de “onzakelijke lening” is ontwikkeld in een casus, waarbij een dochtervennootschap een lening had verstrekt aan haar aandeelhouder, maar in de jurisprudentie is ook de omgekeerde situatie aan de orde geweest: de aandeelhouder verstrekt een lening aan een dochtervennootschap. Geparafraseerd kan gesteld worden dat als door een gelieerde geldverstrekker een debiteurenrisico wordt gelopen, welk risico door een onafhankelijke derde niet zou zijn aanvaard, daaruit dan volgt dat de lening op grond van aandeelhoudersmotieven (ook in het geval van gelieerdheid) is verstrekt. Als in een dergelijk geval de lening oninbaar blijkt te zijn, dan is het niet toegestaan deze lening ten laste van het fiscale resultaat af te waarden. Uit de jurisprudentie valt af te leiden dat onder andere de navolgende elementen een belangrijke rol spelen bij de constatering dat er sprake is van een “onzakelijke lening”:

- de leningsovereenkomst is niet schriftelijk vastgelegd
- er is niets bepaald over de aflossingsverplichtingen
- er zijn geen zekerheden verstrekt
- er wordt geen rente berekend dan wel de rente is (te) laag.

Van een onzakelijke lening is er dus sprake als een vennootschap een lening aan een gelieerde vennootschap verstrekt, die zij onder vergelijkbare omstandigheden tegen de overeengekomen voorwaarden niet aan een onafhankelijke derde zou hebben verstrekt. Het blijft een lening, maar het gevolg van de kwalificatie is dat een waardevermindering van een dergelijke lening niet ten laste van het resultaat kan worden gebracht. Merk op dat de jurisprudentie inmiddels wel geleerd heeft dat, als de rente zo kan worden aangepast (maar wel zo dat er geen sprake is van een winstdelend karakter) een onafhankelijke derde de lening ook had verstrekt, er geen sprake is van een onzakelijke lening. In die situatie wordt alleen de rente gecorrigeerd (en fiscaal gebracht naar een zakelijk niveau), een waardevermindering van de lening blijft aftrekbaar. Uit de arresten van de Hoge Raad zijn wel enige handvatten te distilleren, maar het blijft lastig om te bepalen waar de grens ligt tussen een lening die kan worden gecorrigeerd door een ander rentetarief toe te passen en een onzakelijke lening.

Ter zake van het toetsmoment om te bepalen of er al dan niet sprake is van een onzakelijke lening heeft de Hoge Raad geoordeeld dat dit in beginsel het moment van het verstrekken van de lening is. Daarbij moet worden gekeken naar de lening in haar geheel. Het is niet mogelijk slechts een deel van de lening als onzakelijk te bestemmen. De lening kan evenwel gedurende de looptijd alsnog onzakelijk worden als gevolg van onzakelijke handelingen van de crediteur. De Hoge Raad heeft jammer genoeg nog geen duidelijke uitspraken gedaan wanneer er sprake is van onzakelijk handelen.

Ook bij de onzakelijke lening moet rente in aanmerking worden genomen. Hier heeft de Hoge Raad zich ook over uitgelaten. Volgens de Hoge Raad is het debiteurenrisico, dat wordt gelopen bij een onzakelijke lening, te vergelijken met het risico dat wordt gelopen door een vennootschap die zich borg stelt voor een lening, die onder vergelijkbare voorwaarden rechtstreeks bij een derde is opgenomen door een met haar gelieerde vennootschap. De rente, die in aanmerking moet worden genomen, wordt gesteld op de rente die de gelieerde vennootschap zou moeten vergoeden, als zij met een borgstelling van een concernvennootschap op overigens gelijke voorwaarden van een derde zou lenen.

Voorcoming kwalificatie “onzakelijke lening”

Of er sprake is van een onzakelijke lening is een feitelijke vraag; i.e. zou een onafhankelijke derde ook bereid zijn geweest om het betreffende debiteurenrisico te dragen? De Hoge Raad lijkt aan te geven dat in relatie tot een onafhankelijke derde in ieder geval de volgende elementen vastgelegd zouden moeten worden:

- de leningsovereenkomst
- de hoogte van de rente, die zakelijk dient te zijn
- de wijze van aflossen van de lening
- de verstrekte zekerheden (dit is een belangrijk element omdat er in de jurisprudentie vaak overwogen wordt dat een willekeurige derde zekerheden zou bedingen)
- de rente wordt daadwerkelijk betaald en niet bijgeschreven of geboekt in rekening-courant, waarbij wij zouden willen opmerken dat dit ons inziens een minder probleem is bij een echte rekening-courant, waarbij de plussen de minnen met een zekere regelmaat afwisselen en zeker als er sprake is van een afwisselende debet- en creditstand.

Een goede vastlegging en uitvoering van deze elementen lijkt te helpen de feitelijke vraag met “nee” te beantwoorden; i.e. er is geen sprake van een onzakelijke lening.

7.5 Renteaftrekbeperkingen

Als er (ook fiscaal) sprake is van een lening, is de door de vennootschap verschuldigde rente in beginsel aftrekbaar. We schrijven in beginsel, omdat de vennootschapsbelasting ook een aantal renteaftrekbeperkende maatregelen kent. De renteaftrekbeperkende maatregelen spelen met name bij leningen tussen aandeelhouders en gerelateerde partijen, bij acquisitiehoudings en in het geval van excessieve deelnemingsrente.

In paragraaf 7.2 en 7.3 hebben we stilgestaan bij de vraag of een geldverstrekking moet worden gekwalificeerd als kapitaal of als lening. We hebben gezien dat in beginsel de civielrechtelijke vorm ook voor de fiscale kwalificatie het uitgangspunt is, maar dat er een paar uitzonderingen zijn waarom een lening toch fiscaal als kapitaal dient te worden aangemerkt. Een fiscale herkwalificatie van kapitaal in lening ziet de Hoge Raad voorsnog niet zitten. Daarnaast hebben we in paragraaf 7.4 al stilgestaan bij de onzakelijke lening jurisprudentie.

In deze paragraaf gaan we in op (andere) renteaftrekbepurende maatregelen, die de wetgever heeft genomen, te weten:

1. het at arm's lengthbeginsel (Artikel 8 Vpb)
2. winstdrainage (Artikel 10a Vpb)
3. renteloze lening met lange looptijd (Artikel 10b)
4. renteaftrekbepuring van deelnemingsrente (Artikel 13l Vpb)
5. renteaftrekbepuring bij overnameholdings (Artikel 15ad Vpb).

De thincapregeling is uit het bovenstaande overzicht verdwenen, maar dat komt, omdat de thincapregeling per 1 januari 2013, met de invoering de renteaftrekbepuring van deelnemingsrente, is afgeschaft.

Deze renteaftrekbepuringen komen aan de orde nadat is vastgesteld dat er ook fiscaal sprake is van een lening en nadat is beoordeeld dat sprake is van een zakelijke rente. Het uitgangspunt is namelijk dat rente die op grond van de (her)kwalificatie van de geldverstrekking of als gevolg van de onzakelijkheid van de lening niet in aanmerking wordt genomen, niet nogmaals kan worden geschrapt op grond van een aftrekbepuring.

Ad 1. Het at arm's lengthbeginsel (Artikel 8 Vpb)

Het at arm's lengthbeginsel houdt kort gezegd in dat ook gelieerde partijen geacht worden zakelijk met elkaar te handelen. Als een schuldeiser en een schuldenaar, die aan elkaar gelieerd zijn, leningsvoorwaarden overeenkomen, die afwijken van wat in het economisch verkeer tussen onafhankelijke derden overeengekomen zouden zijn, denk bijvoorbeeld aan bijzonder lage of geen of zeer hoge rentes, dan kan dit op basis van het at arm's lengthbeginsel gecorrigeerd worden naar zakelijke verhoudingen. Richtinggevend, inzake een zakelijke rente, kunnen de 25 november 2011 arresten van de Hoge Raad, inzake de onzakelijke lening zijn. Hierin werd als vuistregel gedefinieerd dat de rente op een geldlening met een onzakelijk debiteurenrisico gesteld wordt op de rente, die de gelieerde vennootschap zou moeten vergoeden als zij met borgstelling van een concernvennootschap onder voor het overige gelijke voorwaarden van een derde zou lenen. Door deze fictieve borgstelling zou het zo kunnen zijn dat fiscaal een lagere rente in aanmerking moet worden genomen dan de overeengekomen rente. Alleen deze aldus berekende lagere rente is dan fiscaal aftrekbaar.

Ad 2. Winstdrainage (Artikel 10a Vpb)

De wetgever heeft een drempel op willen werpen tegen winstdrainage en heeft een bepaling in de wet opgenomen, die gericht is tegen grondslaguitholling binnen concernverband door een kunstmatige, gecreëerde renteaftrek, zonder dat daar een effectieve heffing over de rentebaten tegenover staat. De renteaftrekbepuring van Artikel 10a ziet op gekunstelde constructies, waarbij een lening wordt verkregen van een, wat in de vennootschapsbelasting heet, verbonden lichaam of een verbonden natuurlijke persoon en de rente over deze lening bij de ontvanger van deze rente niet of in geringe mate wordt belast. Het betreft hier leningen, die worden aangewend voor een winstuitdeling of teruggaaf van gestort kapitaal aan een verbonden lichaam of verbonden natuurlijk persoon dan wel voor een kapitaalstorting in een verbonden lichaam of voor de verwerving of uitbreiding van een verbonden lichaam. Het artikel is niet van toepassing als er sprake is van een zakelijke rente of er naar Nederlandse maatstaven een redelijke winstbelasting wordt betaald (meer dan 10%).

Ad 3. Renteloze lening met lange looptijd (Artikel 10b)

De renteaftrekbepanking van Artikel 10b beoogt te voorkomen dat belastingplichtigen door middel van laagrentende of renteloze leningen in grensoverschrijdende situaties zouden kunnen inspelen op een mismatch, doordat de rente in Nederland aftrekbaar zou zijn, terwijl er geen belasting in het buitenland zou worden geheven. Van een dergelijke internationale mismatch is er sprake als de buitenlandse leningverstrekker geen rentebate op de lening in aanmerking hoeft te nemen, terwijl Nederland op basis van de totaal winstgedachte (Artikel 8b, lid 1 Vpb) wel een renteaftrek moet toestaan.

Artikel 10b bewerkstelligt nu dat, als een belastingplichtige van een gelieerd lichaam een geldlening heeft verkregen zonder een vaste aflossingsdatum of een datum die meer dan tien jaar na het tijdstip van aangaan van de lening ligt, en er geen of een onzakelijke vergoeding op de lening overeengekomen is, die vergoeding fiscaal niet in aftrek mag worden gebracht.

Ad 4. Renteaftrekbepanking van deelnemingsrente (Artikel 13I Vpb)

Per 1 januari 2013 is er een nieuwe renteaftrekbepanking van kracht geworden voor excessieve rente op geldleningen, die zijn aangegaan voor de financiering van deelnemingen waarvoor de deelnemingsvrijstelling geldt. Deze maatregel is ingevoerd om fiscaal gedreven overmatige financiering van vreemd vermogen tegen te gaan wanneer de verdeling van rentelasten in Nederland tot excessieve aftrek leidt.

Er is sprake van overmatige aftrek van rente wanneer het gemiddelde bedrag aan deelnemingen groter is dan het gemiddelde bedrag van het eigen vermogen van de onderneming die de deelnemingen houdt.

De achterliggende gedachte bij deze renteaftrekbepanking is dat het eigen vermogen van de houder van de deelnemingen moet worden gebruikt voor de financiering van de deelnemingen. Voor het meerdere (het excessieve gedeelte) geldt dan een aftrekbepanking.

Om met name het MKB te ontzien, is er een drempel ingevoerd. De eerste € 750.000 rente is altijd aftrekbaar. Daarnaast geldt deze renteaftrekbepanking niet in het geval van uitbreidingsinvesteringen. De gedachte hierachter is dat het bedrijfsleven niet mag worden belemmerd in de uitbreiding van zijn ondernemingsactiviteiten. De daarmee samenhangende financieringslasten blijven daarmee aftrekbaar.

Voor sommige uitbreidingsinvesteringen geldt de aftrekbepanking echter nog wel, bijvoorbeeld als de financiering van de onderneming, waarin wordt deelgenomen, is aangegaan vanwege de belastingbesparing.

Het is een tamelijk ingewikkelde regeling en de berekening van de excessieve rente is gebaseerd op een wiskundige formule. Kort gezegd kan gesteld worden dat Nederlandse holdings met deze renteaftrekbepanking maatregel kunnen worden geconfronteerd als voldaan wordt aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

1. Het totaal van de rente- en andere financieringskosten de € 750.000 per jaar overschrijden.
2. Het gemiddeld eigen vermogen van de holdingmaatschappij lager is dan de gemiddelde totale verkrijgingsprijs van de deelnemingen.
3. De holdingmaatschappij aandelen in deelnemingen heeft gekocht of investeringen in deelnemingen heeft gedaan, die niet kwalificeren als een uitbreiding van de operationele activiteiten van de groep.

Ad 5. Renteaftrekbeperking bij overnameholdings (Artikel 15ad Vpb)

Deze renteaftrekbeperking ziet op vennootschappen, die een andere vennootschap overnemen en daarmee een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting aangaan. Het gaat hierbij om de beperking van de aftrek van rente (inclusief kosten en valutaresultaten) op schulden, die verband houden met die overname. Deze rente kan alleen nog maar verrekend worden met de eigen winsten van de overnameholding (en dus niet meer met de winst van de overgenomen (en in de fiscale eenheid gevoegde) vennootschap. Merk op dat deze renteaftrekbeperking geldt voor alle rente, dus zowel voor rente verschuldigd aan groepslichamen als aan derden (zoals banken). Daarnaast geldt de regeling ook voor met geldleningen vergelijkbare overeenkomsten als financial lease of huurkoop.

Wij merken op dat de regeling een eerbiedigende werking kent en niet geldt voor aangekochte deelnemingen, die vóór 15 november 2011 in een fiscale eenheid zijn gevoegd.

De rente op intra-groepelingen of leningen van derden van een overnameholding, die verband houden met de aankoop van een targetvennootschap, waarmee vervolgens een fiscale eenheid wordt aangegaan, is niet aftrekbaar:

1. voor zover de rente meer is dan € 1.000.000
2. in het geval van ongezonde financiering c.q. een teveel aan overname rente. Dit is het geval als de schuld in het jaar van overname meer is dan 60% van de overnameprijs. Dit percentage daalt met 5% over de navolgen de 7 jaar tot 25%.

8 De hypotheek eigen woning

8.1 Inleiding

Eén van de voor de hand liggende beleggingen, die iemand kan doen, is een belegging in de eigen woning. Interessant kan zijn om vanuit de eigen B.V. een hypotheek aan uzelf te verschaffen ten behoeve van aankoop, onderhoud of verbetering van de eigen woning.

Bij aanvang van de lening bent u vrij om de voorwaarden aan te gaan, die u wilt. Uiteraard bent u gebonden aan de aflossing van de lening in 30 jaar, althans uitgaande van gewenste afrekbaarheid van de rente, maar bijvoorbeeld in het vaststellen van die rente bent u binnen zakelijke marges vrij.

Dat laatste geeft mogelijkheden om uw beleggingsresultaten te optimaliseren.

8.2 Boeterente

Stel: U gaat een hypotheek aan met de eigen B.V. voor de aankoop van een nieuwe woning. De hypotheek bedraagt € 1.000.000. Het is een hypotheek voor de volle waarde van de woning en de rente stelt u vast op 6% voor 30 jaar. Gezien het feit dat het een tophypotheek is en de duur van de rentevastperiode zo lang is, is 6% binnen het zakelijke.

In jaar 1 heeft u een salaris van € 140.000. U zou een rente betalen van € 60.000 en er resteert een belastbaar inkomen van € 80.000 (afgezien van andere elementen als eigen woning forfait, et cetera). Een bedrag van circa € 23.000 valt onder de 52% in de inkomstenbelasting, hetgeen u onwenselijk acht.

Dit is op te lossen door uw bank te bellen, in casu uw eigen B.V., en aan te geven dat u graag de hoge toekomstige rente voor een deel afkoopt. De variabele rente is momenteel 2,5% en u wilt de rente van de jaren 28-29-30 graag afkopen naar deze 2,5% of, beter geformuleerd, de dan geldende éénmaandsEuribor, verhoogd met 2,4%, die nu wordt ingeschat op 2,5%.

Het bedrag dat u in de jaren 28-29-30 minder aan rente betaalt, is derhalve 3 maal € 35.000 = € 105.000. Dat is wellicht ook wel prettig, omdat u in die jaren mogelijk een lager inkomen heeft (pensioen ?) en de renteaftrek ook lager zal zijn.

Het is echter niet zakelijk dat de B.V. u € 105.000 minder laat betalen, zonder daar nu een vergoeding voor te vragen. Deze vergoeding, de boeterente kan bijvoorbeeld berekend worden door de € 105.000 contant te maken naar het heden, rekening houdend met de aflossing welke mogelijk is op de eerstkomende vervaldatum. Stel dat 10% van de lening aflosbaar is, ieder jaar boetevrij.

Dan mag u rekening houden met de contante waarde van 90% van € 105.000 als nu te betalen boeterente. Bij een langetermijnrente van stel 5% (uw hypotheekrente is hoger, want het is een tophypotheek, de algemene rentestand is iets lager) is deze contante waarde $0,9 * € 105.000 / 1,05 ^ 29 = € 23.000$.

U betaalt derhalve een boeterente van € 23.000, die tegen circa 52% afrekbaar is en als u het bedrag weer uitkeert als dividend, bent u slechts 40% belasting verschuldigd (20% vennootschapsbelasting in de holding en 25% aanmerkelijkbelangheffing).

U betaalt een voordeel van 12% en de psychologische 52%heffing omzeilt u, en dat jaarlijks. Hiermee is een belegging in een hypotheek voor de eigen woning interessanter geworden.

8.3 Rentevooruitbetaling en lagere rente

Een eenmalige optimalisatie kan nog door overeen te komen dat u een half jaar rente vooruit betaalt. Deze is dan in jaar 1 geheel aftrekbaar en in jaar 30 heeft u een lagere aftrek, maar wellicht ook minder aftrek nodig. Overigens kunt u de rente altijd lager vaststellen, zolang u in dienst bent van de B.V. is dat een belastingvrij werknemersvoordeel.

8.4 Nieuwe woning en oude woning

De aftrek en de voordelen zijn beperkt als u naast de gewenste nieuwe woning een oude woning heeft. Onder omstandigheden zijn de regels minder beperkend dan gedacht.

Sinds 2013 geldt het nieuwe regime voor de hypotheekrenteaftrek. Het komt vaak voor dat particulieren een nieuw huis kopen en de oude woning nog te koop hebben staan. Met het oog op die situaties wijzen we hierbij op de tegemoetkomingen, die daarvoor bestaan.

Een schuld in verband met een te koop staande woning zal in de meeste gevallen kwalificeren als een bestaande eigenwoningsschuld. Hierop hoeft niet afgelost te worden om renteaftrek te blijven behouden. De schuld in verband met de nieuwe eigen woning na 1 januari 2013 aangegaan kwalificeert ook als bestaande eigenwoningsschuld, voor zover de nieuwe schuld de oude schuld niet overtreft. Het overgangsregime geldt dus behalve voor de oude schuld ook voor (een deel van) de nieuwe schuld.

Een situatie, die op dit moment nog niet zo veel aan de orde zal zijn, is die, waarbij op de oude schuld al het nieuwe regime van toepassing is. In dat geval gaat de aflossingsverplichting en de aflosstand van de oude schuld over naar (een deel van) de nieuwe schuld. De rente in verband met de oude schuld blijft dan aftrekbaar, ondanks dat deze niet meer wordt afgelost. Let hierbij op voor situaties, waarbij de voorkeur van je cliënt misschien uitgaat naar blijven aflossen op de oude schuld en (tijdelijk) aflossingsvrij houden van de nieuwe schuld. De wet (Artikel 3:119f lid 1 Wet IB 2001) geeft geen keuzevrijheid voor welke schuld onder de uitzondering van de aflossingsverplichting valt, maar per saldo zou je aan vrije keuze toe kunnen komen door de nieuwe schuld toe te rekenen aan de oude woning en andersom.

De tegemoetkoming voor de tijdelijk leegstaande oude eigen woning dit jaar eindigt. Voor de jaren 2011-2014 geldt dat een leegstaande woning als eigen woning kwalificeert als de woning in het onderhavige jaar of in één van de voorafgaande drie jaren als hoofdverblijf ter beschikking heeft gestaan. Vanaf 2015 is deze termijn weer twee jaar. Als een eigen woning in 2014 leeg komt te staan, bestemd voor de verkoop, dan bestaat in principe alleen in 2015 en 2016 nog het recht op renteaftrek.

Voor een nieuwe woning geldt recht op aftrek als deze bedoeld is om er het lopende jaar of de komende twee jaren in te gaan wonen. Met name bij deze laatste regeling zitten nog wel ontsnappingsmogelijkheden als er twee woningen zijn en door omstandigheden moeten ze beide te koop worden gezet, met uiteraard een voorkeur voor verkoop van de oude woning, maar ja ...

Dan kan iemand besluiten om in de oude woning te blijven wonen, zolang deze niet is verkocht; overigens ook als de nieuwe woning niet te koop wordt gezet, de hypotheekrenteaftrek van de oude woning blijft dan behouden, terwijl voor de nieuwe woning geldt dat het de bedoeling is en blijft om deze het lopende jaar of de twee komende jaren als nieuwe eigen woning te betrekken. Op deze wijze behoudt u volle renteaftrek over beide woningen.

9 Internationale aspecten

9.1 Inleiding

Als men in het buitenland gaat beleggen, zijn er een aantal zaken waar men aandacht aan moet besteden. In dit hoofdstuk gaan we in op een aantal fiscale aspecten, die bij beleggen over de grens een rol spelen.

9.2 In privé in het buitenland beleggen

Beleggen kan uiteraard ook in het buitenland, bijvoorbeeld in onroerend goed. In zo'n geval heeft u niet alleen met de Nederlandse inkomstenbelasting te maken, maar ook met de buitenlandse belasting. Nederland heft belasting over uw zogenaamde wereldinkomen en het buitenland zal willen heffen over uw inkomsten uit het onroerend goed.

Om te voorkomen dat u hierdoor twee keer over dezelfde inkomsten belasting moet betalen, heeft Nederland met een groot aantal landen afspraken gemaakt en die neergelegd in bilaterale belastingverdragen. Deze verdragen regelen welk land over welke inkomsten belasting mag heffen.

Als een inwoner van Nederland dus in het buitenland onroerend goed heeft en het heffingsrecht is aan het buitenland toegewezen, dan zal Nederland in het algemeen voorkoming van dubbele belasting geven. Hoe Nederland dit doet, is ook vastgelegd in het belastingverdrag. Afhankelijk van het verdrag en het type inkomen, wordt één van de volgende drie methoden toegepast: de vrijstellingsmethode, de verrekeningsmethode of de aftrekmethode.

Vrijstellingsmethode

Bij de vrijstellingsmethode wordt het gedeelte van het Box 3vermogen waar het andere land over mag heffen van de belastinggrondslag afgetrokken.

Voorbeeld:

Een inwoner van Nederland heeft een totaal belastbaar Box 3vermogen van 1.000.000, dit vermogen bestaat voor 600.000 uit onroerend goed in land A. Het verdrag tussen Nederland en land A bepaalt dat land A mag heffen en dat de vrijstellingsmethode van toepassing is. In Nederland moet 1,2% belasting betaald worden over het Box 3vermogen. In land A moet 4.000 belasting betaald worden over het onroerend goed.

De te betalen belasting in Nederland voor de voorkoming is $1,2\% * 1.000.000 = 12.000$.

De voorkoming van de dubbele belasting is $1,2\% * 600.000 = 7.200$.

De te betalen belasting in land A is 4.000.

De totaal te betalen belasting is $8.800 (12.000 - 7.200 + 4.000)$.

Verrekeningsmethode

Bij de verrekeningsmethode wordt de in Nederland te betalen belasting verminderd met de in het buitenland betaalde belasting. Deze aftrek is wel beperkt tot maximaal de vermindering, die zou zijn verkregen volgens de vrijstellingsmethode. Deze methode van voorkoming van dubbele belasting is in het algemeen van toepassing bij dividenden en rente.

Voorbeeld:

Alle aannames zijn hetzelfde als bij het voorbeeld van de vrijstellingsmethode, echter nu is belegd in buitenlandse aandelen ter waarde van 600.000 en de verrekeningsmethode is van toepassing.

De te betalen belasting in Nederland is $1,2\% * 1.000.000 = 12.000$.

De voorkoming van de dubbele belasting is 1,2% van 600.000 maar als maximum 4.000, de in het buitenland betaalde belasting.

De te betalen belasting in land B is 4.000.

De totaal te betalen belasting is $12.000 (12.000 - 4.000 + 4.000)$.

Aftekermethode

Bij de aftekermethode wordt de betaalde belasting als kostenpost opgevoerd. De 1,2% belasting, die in Nederland over het Box 3vermogen betaald wordt, bestaat uit een heffing van 30% over een forfaitair rendement van 4%. Bij de aftekermethode wordt de betaalde belasting van het forfaitaire rendement afgetrokken.

Voorbeeld:

Alle aannames zijn hetzelfde als bij het voorbeeld van de vrijstellingsmethode, nu is het onroerend goed echter gevestigd in land C, waardoor de aftekermethode van toepassing is.

Het forfaitaire rendement is $4\% * 1.000.000 = 40.000$.

De buitenlandse belasting komt hierop in mindering $40.000 - 4.000 = 36.000$.

Waardoor de te betalen belasting in Nederland wordt $30\% * 36.000 = 10.800$.

De te betalen belasting in land C is 4.000.

De totaal te betalen belasting is 14.800.

9.3 Vanuit een Nederlandse vennootschap in het buitenland beleggen

De buitenlandse beleggingen kunnen ook in een Nederlandse B.V. worden gehouden, in plaats van in privé. Ook voor de vennootschapsbelasting geldt dat Nederland wil heffen over het wereldinkomen van de B.V. en dat het buitenland ook bepaalde beleggingen, zoals onroerend goed wil belasten. Ook in dit geval zal naar het belastingverdrag met het betreffende land gekeken moeten worden om te bepalen wie waarover mag heffen.

Als het heffingsrecht volgens het belastingverdrag aan het buitenland is toegewezen dan heeft de Wet op de Vennootschapsbelasting een eigen regeling met betrekking tot het voorkomen van dubbele belasting. Deze regeling heet de objectvrijstelling. Bij de objectvrijstelling wordt het totale resultaat van de B.V. verminderd met het, naar Nederlandse maatstaven berekende, resultaat waar het buitenland over mag heffen. Dus als het totale resultaat 100.000 is en het buitenlandse resultaat is 60.000, dan is 40.000 in Nederland belast.

Dit kan echter anders zijn voor de laag belaste buitenlandse beleggingen. Gedacht kan worden aan beleggingen/ financieringen, waarbij de opbrengsten belast worden tegen een lager tarief dan 10%. De renteaftrek zou dan tegen 20/25% zijn, terwijl de rente-inkomsten tegen lager dan 10% worden belast.

Om belastinguitholling te voorkomen is voor dergelijke beleggingen de objectvrijstelling niet van toepassing:

1. als het belastingverdrag het toestaat om laag belaste beleggingen anders te behandelen dan overige inkomsten uit dat buitenland, óf
2. als er geen belastingverdrag van toepassing is. Als deze uitzondering van toepassing is, dan mag Nederland belasting heffen over de inkomsten van deze beleggingen, rekening houdend met de in het buitenland betaalde belasting.

Voorbeeld:

De Nederlandse onderneming heeft ook een vestiging op Cyprus. Vanuit Cyprus wordt een lening verstrekt aan de DGA, waarmee de nieuwe woning wordt gefinancierd. De rente is € 40.000 en het belastingtarief in Cyprus, als voorbeeld, is 5%. In Nederland is het van toepassing zijnde tarief 25%.

In Nederland wordt de rente belast tegen 25%, is € 10.000 verminderd met 5% van € 40.000 = € 2.000. De in Nederland te betalen belasting over de rente is € 8.000. Als de objectvrijstelling van toepassing zou zijn geweest, dan was de rente niet in Nederland belast en was het belastingvoordeel € 8.000 geweest.

Naast de buitenlandse belasting en eventuele Nederlandse vennootschapsbelasting, moet er inkomstbelasting betaald worden over het inkomen uit aanmerkelijk belang als de inkomsten naar privé worden overgebracht.

9.4 Vanuit een buitenlandse vennootschap in het buitenland beleggen

Een andere mogelijkheid is om via een buitenlandse vennootschap in het buitenland te beleggen. Het tarief van de Nederlandse vennootschapsbelasting bedraagt 20%25%. In veel andere landen ligt dit tarief aanmerkelijk lager en op deze manier zou de belastingdruk aanzienlijk verlaagd kunnen worden.

In Nederland zal inkomstenbelasting betaald moeten worden over de inkomsten uit aanmerkelijk belang. Normaal gesproken gebeurt dit op het moment dat er dividend wordt uitgekeerd of dat de aandelen worden vervreemd. Bij een aanmerkelijk belang in een buitenlandse vennootschap, waarvan de bezittingen grotendeels bestaan uit beleggingen, wordt verondersteld dat jaarlijks tenminste 4% van de waarde in het economisch verkeer aan het begin van het jaar van de vennootschap als dividend wordt uitgekeerd.

Als er geen of minder dan deze 4% daadwerkelijk als dividend wordt uitgekeerd, dient er toch over 4% van de waarde van de aandelen inkomstenbelasting te worden betaald. Het niet-uitgekeerde dividend wordt toegevoegd aan de verkrijgingsprijs, waardoor de belaste winst bij de vervreemding van de aandelen wordt verlaagd. Dit forfaitaire dividend zorgt dus enkel voor een timingsverschil en niet voor een verhoging van de totaal te betalen belasting. Ondanks dat er jaarlijks belasting dient te worden betaald, kan beleggen via een buitenlandse vennootschap een lager effectief belastingtarief (gecombineerd vennootschapsbelasting en aanmerkelijkbelangheffing) tot gevolg hebben.

Om het verschil tussen het beleggen via een in het buitenland gevestigde vennootschap en een Nederlandse B.V. te verduidelijken, volgt een voorbeeld.

Voorbeeld:

Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de volgende veronderstellingen:

Een beginvermogen van 2.000.000, een jaarlijks rendement van 150.000, een Nederlands vennootschapsbelastingtarief van 20%, een buitenlandse vennootschapsbelasting tarief van 5%, het Nederlandse tarief in de inkomstenbelasting voor voordelen uit aanmerkelijk belang is 25% en de aandelen worden na drie jaar verkocht.

Belegging gehouden via buitenlandse vennootschap

Jaar	vennootschapsbelasting	waarde einde jaar	inkomstenbelasting over forfaitair rendement	inkomstenbelasting over verkoop aandelen
0		2.000.000		
1	7.500	2.142.500	20.000	0
2	7.500	2.285.000	21.425	0
3	7.500	2.427.500	22.850	42.600 ⁶
Totaal	22.500		64.275	42.600

In dit voorbeeld moet van het totale rendement van 450.000, 129.375 aan belasting betaald worden als de beleggingen via een buitenlandse vennootschap gehouden worden.

Belegging gehouden via Nederlandse B.V.

Jaar	vennootschapsbelasting	waarde einde jaar	inkomstenbelasting over forfaitair rendement	inkomstenbelasting over verkoop aandelen
0		2.000.000		
1	30.000	2.120.000	0	0
2	30.000	2.240.000	0	0
3	30.000	2.360.000	0	90.000 ⁷
Totaal	90.000		0	90.000

Als dezelfde beleggingen gehouden worden door een Nederlandse vennootschap, dan is de totale belastingdruk 180.000. Dit is 50.625 meer dan als de beleggingen gehouden worden door een buitenlandse vennootschap.

⁶ De inkomstenbelasting over de verkoop van de aandelen is als volgt berekend: 25% van de waarde in het economisch verkeer minus de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs was 2.000.000 en is opgehoogd met de forfaitaire rendementen van 80.000, 85.700 en 91.400. Dit leidt tot de volgende berekening $25\% * (2.427.500 - 2.000.000) = 42.600$.

⁷ Ook hier is de te betalen inkomstenbelasting 25% van de waarde in het economisch verkeer minus de verkrijgingsprijs. Dit leidt tot de volgende berekening $25\% * (2.360.000 - 2.000.000) = 90.000$.

PKF Wallast Adviesreeks. Dit is een uitgave van de PKF Wallast Adviesreeks, een reeks vaktechnische uitgaven voor directeuren-aandeelhouders, controllers, administrateurs en middelgrote bedrijven. De reeks omvat onderwerpen op fiscaal, juridisch en administratief gebied. Redactie en auteurs zijn werkzaam bij PKF Wallast accountants en belastingadviseurs.

PKF Wallast, Accountants, fiscalisten, bedrijfsjuristen en business valuators. Lokaal, regionaal en landelijk actief, hoofdzakelijk voor ondernemers. We verstaan ons vak als weinig anderen, hebben een macht aan kennis en ervaring en kijken met een brede blik naar ondernemingen.

Eén aanspreekpunt, van alle markten thuis. Alles wat we weten, kunnen en doen, verbinden we met elkaar om een zo groot mogelijk positief effect te sorteren. Onze opdrachtgevers hebben dan ook te maken met slechts één PKF Wallast adviseur, die thuis is op het gehele terrein waarop wij actief zijn, dus in welhaast elke kwestie een oplossing biedt. Academisch gevormd, multidisciplinair, met een brede kennis van fiscale, financiële en juridische zaken.

Ook internationaal georiënteerd. We voelen het als onze verantwoordelijkheid om onze opdrachtgevers ook van dienst te kunnen zijn als er grensoverschrijdende kwesties spelen op financieel, fiscaal of bedrijfsjuridisch gebied. Wij zijn dan ook aangesloten bij PKF International*, een wereldwijd netwerk van accountants en belastingadviseurs, verspreid over 125 landen. Kijk ook op www.pkf.com.

Informatie. PKF Wallast heeft vier vestigingen. De gegevens staan hieronder vermeld.

* PKF Wallast is aangesloten bij PKF International Limited, een netwerk van juridisch onafhankelijke kantoren en aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor het doen of nalaten van de zijde van andere aangesloten kantoren.

PKF WALLAST

Accountants & belastingadviseurs

Amsterdam

Postbus 74681, 1070 BR
Beechavenue 78-80, 1119 PW Schiphol-Rijk
Tel (020) 653 18 12
Fax (020) 653 18 47
E-mail amsterdam@pkfwallast.nl

Delft

Postbus 332, 2600 AH
Delftechpark 40, 2628 XH Delft
Tel (015) 261 31 21
Fax (015) 261 53 82
E-mail delft@pkfwallast.nl

Rotterdam

Postbus 84030, 3009 CA
Rivium Boulevard 34, 2909 LK Capelle a/d IJssel
Tel (010) 450 40 20
Fax (010) 450 69 50
E-mail rotterdam@pkfwallast.nl

Woerden

Postbus 533, 3440 AM
Pompmlaan 9, 3447 GK Woerden
Tel (0348) 41 62 62
Fax (0348) 41 42 80
E-mail woerden@pkfwallast.nl

www.pkfwallast.nl